

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 15. februar 2023 blev i sag nr. 98646:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Nordea Pension
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klageskema af 29/8 2022 til nævnet samt i vedlagte bilag har klagerens advokat bl.a. anført:

"Sagens retlige tema:

[Klageren] har indtegnet en pensionsordning med tilhørende forsikringsdækninger for tab af erhvervsevne og præmiefritagelse i Topdanmark Livsforsikring under policenr.

Sagen drejer sig om, hvorvidt Topdanmark Livsforsikring har været berettiget til at stoppe de månedlige udbetalinger for tab af erhvervsevne samt yde præmiefritagelse i henhold til den indtegnede ordning.

Sagens faktiske omstændigheder:

[Klageren] kom til skade den 28. juli 2016, idet han faldt ned fra en stige og derved beskadigede sin venstre skulder.

[Klageren] fik samme dag foretaget en røntgenundersøgelse af venstre skulder som viste luksation i AC-leddet samt en forskydning ved kravebenet.

Som **bilag 1** fremlægges lægejournal med skadestueepikrise af 28. juli 2016.

Som **bilag 2** fremlægges beskrivelse af røntgenundersøgelsen ligeledes foretaget den 28. juli 2016.

Som følge af fortsatte smerter blev [klageren] på ny henvist og undersøgt på ortopædkirurgisk afdeling den 31. august 2016.

Der blev i den forbindelse foretaget en ultralydsscanning af den venstre skulder, som viste beskadigelse af supraspinatussenen.

I første omgang forsøgte man at afhjælpe generne med blokader i skulderen. Da dette ikke afhjalp generne, blev [klageren] tilbudt operation af skulderen.

Forud herfor blev der udført en MR-scanning af den venstre skulder, som viste følger efter AC-leds luksation og ruptur af det korakoklavikulære ligament. Endvidere fandtes stor partiel læsion af supraspinatussenen.

Den 1. august 2017 blev der herefter udført en operation i den venstre skulder.

Som **bilag 3** fremlægges journal fra ortopædkirurgisk afdeling, Klinik ..., hvoraf det ligeledes fremgår, at [klageren] efter operationen gik til genoptræning hos en fysioterapeut.

På trods af operationen og den efterfølgende genoptræning forblev [klageren] plaget af gener fra den venstre skulder, idet der udover konstante smerter i den venstre skulder/skulderåg var nedsat kraft og bevægelse i skulderen, udstråling til nakke, skulderblade, arm, forværring ved fysisk belastning, dårlig søvn på grund af smerter og problemer med at holde på ting fra den venstre hånd.

I oktober 2020 blev der udarbejdet en funktionsevnebeskrivelse. Denne fremlægges som **bilag 4**.

Det fremgår heraf, at [klageren] var præget af fysiske smerter og havde store udfordringer med den almindelige daglige livsførelse.

Som **bilag 5** fremlægges speciallægeerklæring udarbejdet af ortopædkirurgisk speciallæge ..., dateret den 29. oktober 2020.

Det fremgår heraf, at [klageren] ved ulykken havde pådraget sig varige mén svarende til venstre skulder/arm, og at der måtte forventes permanente skånehensyn for al form for skulderarbejde, ligesom der måtte forventes problemer i enhver form for skulder-/albue-/armbelastende arbejde med monotone skiftende arbejdsbelastninger.

Efter ulykkens indtræden ansøgte [klageren] om udbetaling ved tab af erhvervsevne ved Topdanmark.

Efter at have behandlet sagen meddelte Topdanmark Forsikring, at [klageren] ikke opfyldte betingelserne for præmiefritagelse og udbetaling fra forsikringen efter 1. januar 2017.

Det blev således vurderet, at [klagerens] erhvervsevnetab ikke var nedsat med 2/3 eller mere. Skrivelsen fremlægges som **bilag 6**.

Det bemærkes, at Topdanmark havde fundet [klageren] berettiget til præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne i perioden fra den 1. november 2016 - 1. januar 2017.

Efter fremsendelse af yderligere oplysninger til Topdanmark meddelte Topdanmark, at man havde besluttet at yde [klageren] præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente i perioden fra den 1. januar 2017 – 1. maj 2017. Skrivelsen fremlægges som **bilag 7**.

Efter 1. maj 2017 kunne Topdanmark hverken tilbyde præmiefritagelse eller udbetaling af invaliderente.

Som **bilag 8** fremlægges skrivelse af 24. maj 2017 fra Topdanmark, som meddeler ophør af præmiefritagelse og udbetaling fra forsikringen.

Efter at være blevet opereret i skulderen den 1. august 2017 ansøgte [klageren] på ny om præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne. Skemaet fremlægges som **bilag 9**.

Den 19. september 2017 meddelte Topdanmark, at man kunne bevilge præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente i perioden fra 1. august 2017 – 1. november 2017. Skrivelsen fremlægges som **bilag 10**.

Præmiefritagelsen og udbetalingen af invaliderente blev efterfølgende forlænget til den 1. marts 2018, jf. skrivelse af 16. februar 2018, der fremlægges som **bilag 11**.

Ved skrivelse af 13. marts 2018 meddelte Topdanmark yderligere forlængelse til 1. april 2018. Skrivelsen fremlægges som **bilag 12**.

Den 24. april 2018 meddelte Topdanmark, at man havde indhentet yderligere lægelige oplysninger, og at sagen havde været forelagt for en lægekonsulent. Det blev på baggrund heraf vurderet, at [klageren] ikke længere havde et erhvervsevnetab på mindst 2/3 samt, at hans tilstand måtte anses for stationær omkring 1. april 2018. Derfor ville udbetalingen og præmiefritagelsen stoppe pr. 1. maj 2018. Skrivelsen fremlægges som **bilag 13**.

[Klageren] kontaktede herefter en advokat, som ved mail af 6. juli 2018 fremsendte timeopgørelser, der viste, at [klageren] havde svært ved at passe sit arbejde, og at han i gennemsnit alene kunne arbejde under 10 timer om ugen. Skrivelsen med tilhørende timeopgørelse fremlægges som **bilag 14**.

Herefter meddelte Topdanmark den 31. juli 2018, at man ikke fandt anledning til at ændre på afgørelsen, idet man fortsat ikke fandt, at [klagerens] erhvervsevne var nedsat med mindst 2/3 set i forhold til alle erhverv på arbejdsmarkedet. Skrivelsen fremlægges som **bilag 15**.

Den 7. september 2018 meddelte [klagerens] advokat, at tilstanden endnu ikke kunne betragtes som stationær, idet det var blevet vurderet, at [klageren] ville have gavn af endnu en operation, der skulle foretages i november 2018. Skrivelsen fremlægges som **bilag 16**.

[Klageren] udfyldte herefter et opfølgningsskema dateret den 26. oktober 2018. Dette fremlægges som **bilag 17**.

Det fremgår heraf, at [klageren] havde svære skulderproblemer, som begrænsede ham i mange arbejdsfunktioner, og at han havde svært ved at udføre arbejde med løft og brug af skulderen men også at sidde ved en PC og arbejde i længere tid ad gangen. Det fremgår endvidere, at [klageren] arbejdede ca. 9 timer om ugen.

Topdanmark meddelte herefter ved skrivelse af 28. november 2018, at man fastholdt, at [klagerens] generelle erhvervsevne ikke var nedsat med 2/3 og derfor fortsat ikke kunne yde præmiefritagelse eller udbetaling for tab af erhvervsevne. Skrivelsen fremlægges som **bilag 18**.

Ved skrivelse af 14. december 2018 meddelte [klagerens] advokat, at der var planlagt operation den 11. december 2018, og at [klageren] herefter skulle være fuldt sygemeldt i 3-6 måneder. På den baggrund blev der anmodet om genoptagelse af udbetalingen for tab af erhvervsevne og præmiefritagelse. Skrivelsen fremlægges som **bilag 19**.

Herefter udfyldte [klageren] et nyt spørgeskema til brug for ansøgningen om præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne. Skemaet dateret den 21. december 2018 fremlægges som **bilag 20**.

Den 6. marts 2019 meddelte Topdanmark herefter, at man på ny havde vurderet sagen og fandt, at [klageren] havde et nyt konkret erhvervsevnetab på mindst 2/3, hvorfor han på ny opfyldte betingelserne for udbetaling og præmiefritagelse pr. 1. januar 2019. Skrivelsen fremlægges som **bilag 21**.

Herefter udfyldte [klageren] et funktionsskema til Topdanmark. Funktionsskemaet dateret den 25. juni 2019 fremlægges som **bilag 22**.

Ved skrivelse af 10. september 2019 meddelte Topdanmark herefter præmiefritagelse og udbetaling for tab af erhvervsevne for perioden 1. juni 2019 – 1. november 2019. Skrivelsen fremlægges som **bilag 23**.

Ved skrivelse af 21. januar 2021 meddelte Topdanmark herefter, at man på ny havde haft sagen forelagt for lægekonsulent, der vurderede, at den generelle erhvervsevne var nedsat med mindre end 2/3. Udbetalingen for tab af erhvervsevne og præmiefritagelsen blev således stoppet pr. 1. februar 2020. Skrivelsen fremlægges som **bilag 24**.

Pr. 1. juni 2021 blev [klageren] visiteret til fleksjob. Visitationen til fleksjob fremlægges som **bilag 25**.

Den 27. maj 2021 fremsendte [klagerens] advokat fleksjobtilkendelsen til Topdanmark og anmodede på baggrund heraf om genoptagelse af udbetalinger for tab af erhvervsevne og præmiefritagelse. Skrivelsen fremlægges som **bilag 26**.

Den 14. oktober 2021 meddelte Topdanmark, at man havde vurderet sagen og fandt, at [klageren] ikke opfyldte betingelserne for præmiefritagelse og udbetaling for tab af erhvervsevne, idet den generelle erhvervsevne ikke vurderes nedsat med mindst 2/3. Skrivelsen fremlægges som **bilag 27**.

Det fremgår heraf, at Topdanmark lagde vægt på, at [klageren] var ansat som [håndværker], og at dette arbejde ikke var foreneligt med hans lidelse og skånehensyn. Det blev derfor vurderet, at [klageren] ville kunne varetage en anden arbejdsfunktion end [håndværkerfunktionen], eksempelvis administrative opgaver, på mere end 1/3 af arbejdstiden.

Herefter rettede [klagerens] advokat henvendelse til Topdanmark og forklarede, at [klageren] var ansat i et fleksjob hos ..., og at han havde en ugentlig arbejdstid på 10 timer. Det blev endvidere oplyst, at arbejdet hovedsageligt bestod af administrative opgaver, herunder beregning af tilbud, samt alene lettere [håndværkeropgaver].

Det blev således præciseret, at [klageren] ikke var ansat som [håndværker], og at arbejdsopgaverne derfor ikke var uforenelige med hans lidelser og skånehensyn.

Tværtimod var der netop tale om hovedsageligt administrative opgaver, ligesom der var tale om varierende arbejdsopgaver, som netop tilgodeså hans skånehensyn. Skrivelsen fremlægges som **bilag 28**.

Den 5. januar 2022 meddelte Topdanmark herefter, at man fandt, at [klageren] ville kunne arbejde mere end 12 timer ugentligt, hvis han blev ansat i et job, hvor hans skånehensyn blev tilgodeset. Topdanmark gentog, at [håndværkerfaget] ikke var foreneligt med [klagerens] gener. Skrivelsen fremlægges som **bilag 29**.

Den 16. februar 2022 præciserede [klagerens] advokat, at de afvekslende arbejdsopgaver var af afgørende betydning for [klageren], idet han heller ikke ville kunne bestride et rent administrativt arbejde, idet han ikke var i stand til at sidde ved en computer i mere end 10-15 min ad gangen på en dårlig dag og 15-20 min ad gangen på en god dag.

Der blev således henvist til, at det helt afgørende derfor var variation i arbejdsopgaverne, hvilket ikke ville kunne tilgodeses ved en rent administrativ stilling.

Endvidere blev der henvist til, at [klageren] arbejdede 10 timer om ugen, men hans effektivitet var ikke på 100%, hvorfor der ikke var tale om 10 timers effektivt arbejde om ugen. Skrivelsen fremlægges som **bilag 30**.

Herefter meddelte Topdanmark, at man behandlede sagen som en klage over Topdanmarks afgørelse.

Ved skrivelse af 10. marts 2022 meddelte Topdanmark dog, at det fortsat var deres vurdering, at [klageren] ikke var afprøvet i andet end [håndværkerfaget], hvor hans skånehensyn kunne tilgodeses, hvorfor man fandt, at han måske kunne udnytte sin resterhvervsevne i flere timer i et andet erhverv.

Igen blev der henvist til, at [klageren] ville kunne arbejde mere end 1/3 i et administrativt arbejde med mulighed for afvekslende arbejdsstillinger. Skrivelsen fremlægges som **bilag 31**.

Ved skrivelse af 24. maj 2022 oplyste [klagerens] advokat endnu engang, at det job [klageren] var ansat i netop tilgodeså hans skånehensyn i fuldt omfang, idet der var tale om afvekslende arbejde.

Endvidere fremlagdes en udtalelse fra [klagerens] arbejdsgiver, som netop beskrev, at arbejdet hovedsageligt bestod af byggetilsyn, tilbudsgivning samt materialebestilling og således ikke var fysisk krævende. Endvidere fremgik det, at der blev taget hensyn til [klagerens] fysiske begrænsninger, ligesom det fremgik, at [klageren] ikke kunne holde til at sidde for længe ad gangen ved en PC.

og derfor netop havde brug for afvekslende arbejde. Skrivelsen fremlægges som **bilag 32** og udtalelsen fremlægges som **bilag 33**.

Den 10. juni 2022 meddelte Topdanmark herefter, at den fremsendte udtalelse ikke ændrede på vurderingen. Skrivelsen fremlægges som **bilag 34**.

Bemærkninger og dokumentation:

Det gøres på vegne af [klageren] gældende, at hans erhvervsevne er nedsat med 2/3, og at han derfor er berettiget til præmiefritagelse og udbetaling for tab af erhvervsevne fra Topdanmark.

Det gøres gældende, at [klageren] er ansat i fleksjob hos ... med en ugentlig arbejdstid på 10 timer. Hans arbejde består hovedsageligt af administrative opgaver, herunder beregning af tilbud samt alene lettere [håndværkeropgaver].

[Klageren] er således ikke ansat som [håndværker], og arbejdsopgaverne i fleksjobbet er således ikke uforenelige med hans lidelser og skånehensyn.

[Klageren] er tværtimod ansat i en stilling med hovedsageligt administrative opgaver, men med stor afveksling i arbejdsopgaverne.

Dette understøttes af indstillingen til fleksjob fra kommunens Rehabiliteringsteam, hvoraf det netop fremgår, at [klagerens] arbejdsevne er nedsat i et sådant omfang, at han ikke vil kunne varetage et arbejde på ordinære vilkår, og at hans arbejdsevne er varigt og væsentligt nedsat på grund af følgerne efter skulderskaden i 2016.

Det gøres endvidere gældende, at [klageren] har deltaget i et jobafklaringsforløb, som har vist, at han alene er i stand til at arbejde 9-10 timer om ugen med skånehensyn.

Det gøres derfor gældende, at der foreligger klar dokumentation for, at [klagerens] erhvervsevne er nedsat med minimum 2/3 som følge af de helbredsmæssige forhold.

Yderligere gøres det gældende, at det er afgørende for [klageren], at der er tale om et afvekslende job, idet han heller ikke er i stand til at udføre rent administrativt arbejde, der kræver brug af computer i længere tid.

[Klageren] ville således ikke være i stand til at arbejde mere ved en rent administrativ stilling, hvorfor det gøres gældende, at der ikke kan peges på andre arbejdsområdet, som i højere grad tilgodeser [klagerens] skånehensyn.

I den forbindelse gøres det samtidig gældende, at [klageren] udover skuldergenerne tillige er belastet af rygger og knægener.

Derfor gøres det gældende, at [klageren] ikke vil kunne forøge antallet af arbejdstimer, uanset om han blev ansat i et andet arbejde med rene administrative arbejdsopgaver.

Det står derfor ganske klart, at [klageren] udnytter sin arbejdsevne fuldt ud i det fleksjob, han er ansat i, og at det derfor står klart, at hans erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3.

Ankenævnet for Forsikring

7.

98646

Dermed opfylder [klageren] kriterierne for præmiefritagelse og udbetaling for tab af erhvervsevne fra Topdanmark.

Slutteligt gøres det gældende, at [klageren] i hvert fald siden visitationen til fleksjob pr. 1. juni 2021 har opfyldt betingelserne for præmiefritagelse og udbetaling for tab af erhvervsevne."

Selskabet har i brev af 15/9 2022 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Tvisten

Selskabet har afvist at forlænge præmiefritagelse og udbetaling af forsikringsydelse efter 1. februar 2020 med henvisning til, at klagerens erhvervsevne ikke længere er nedsat med mindst 2/3.

Klageren har krævet, at Topdanmark forlænger ydelserne fra 1. februar 2020.

Forsikringens virkemåde og forsikringsbetingelser

Klager bliver omfattet af pensionsordningen pr. 1. marts 1999. Pensionsordningen indeholder en forsikring ved tab af erhvervsevne, der kommer til udbetaling ved et erhvervsevnetab på 2/3 ud fra en medicinsk samt økonomisk vurdering. Der er en karenstid på 3 måneder.

Følgende fremgår af forsikringsbetingelserne 5716-11 (Bilag A):

'8 Invaliderende og præmiefritagelse

Stk. 1. Forsikringen dækker ved forsikredes erhvervsevnetab som følge af sygdom eller ulykke. Forsikringen dækker kun erhvervsevnetab opstået i forsikringstiden.

Stk. 2. Er Invaliderende og præmiefritagelse tilknyttet forsikringen, så udbetales forsikringsydelsen og der ydes præmiefritagelse på den aftalte indbetaling til forsikringen, hvis forsikrede i forsikringstiden mister 2/3 eller mere af erhvervsevnen som følge af sygdom eller ulykke. Det fremgår af forsikringsmeddelelsen, om invaliderende og præmiefritagelse er tilknyttet forsikringen.'

Sagsfremstilling

Selskabet er som udgangspunkt enig i klagers advokats fremstilling af sagsforløbet og de fremlagte bilag, men vil i det følgende fremhæve elementer heraf og anføre yderligere for at præcisere sagsforløbet.

Klageren, der er født i 19[60'erne], har gennemført ..., derefter ... /... uddannelse frem til 2005. Siden har han taget diverse kurser i forbindelse med et tidligere arbejde som

I 2010 gennemførte klageren sin [håndværker]uddannelse, hvorefter han i en kort periode arbejdede som ..., indtil han i 2011 startede sin egen selvstændige [håndværker]virksomhed.

I juli 2016 blev klageren sygemeldt efter et fald fra en stige, hvor han beskadigede sin venstre skulder.

Efter faldet genoptog klageren arbejdet i sin [håndværker]virksomhed, men kunne grundet sine gener ikke arbejde i samme omfang og med samme effektivitet som tidligere.

Han blev derfor bevilget tilskud til egen virksomhed og personlig assistance.

På trods heraf oplevede klageren fortsat, at hans gener belastede hans virksomhed økonomisk. Herom er i de kommunale akter den 18. oktober 2019 blandt andet anført:

'Det viser sig, at [klageren] har vanskeligt ved at få det til at hænge sammen både fysisk og økonomisk. [Klageren] forklarer, at han i praksis selv kan tilrettelægge sit arbejde både i forhold til timer og opgaver. [Klageren] takker nej til større opgaver, som han ved, han fysisk ikke kan holde til fx

Ved tunge opgaver kan han anvende personlig assistance (se beskrivelse nedenfor) og ellers er [klageren] afhængig af at kunne hyre andre ind til at udføre selve arbejdsopgaverne, hvor han så kan lede og fordele arbejdet. Men det kan være vanskeligt at få det til at hænge sammen økonomisk, da det presser prisen op og tager længere tid. Derudover forklarer [klageren], at hvis arbejdet ikke laves godt nok, så må han selv rette op på det, for han kan levere et ordentligt resultat til kunden, og det kan han ikke holde til fysisk.

[Klageren] tager derfor primært småopgaver og forklarer, at det er lidt som en vicevært/pedel funktion.

[Klageren] forklarer, at arbejdsopgaver, som normalt vil tage 3 timer, nu kan tage ham 5-6 timer grundet de fysiske begrænsninger. Det er derfor vanskeligt for ham at få det til at hænge sammen økonomisk i virksomheden, da han ikke kan kræve en højere pris ved kunderne. [Klageren] må tage flere timer end de 9-10 timer pr. uge som han er afklaret til, for at få virksomheden til at løbe rundt. Aktuelt arbejder [klageren] omkring 30-40 timer om ugen, når man lægger alt med som pauser, kørsel, regnskab mm. [Klageren] forklarer dog, det er svingende. Han forklarer, at på trods af det kan det kun lige gå økonomisk fordi han ikke er så effektiv som tidligere. [Klagerens] effektivitet falder i takt med hans smerter øges. Dertil kommer forværrede helbred.'

Det fremgår af sagen, at kommunen efterfølgende øgede timeantallet for personligassistance fra 5 til 10 timer om ugen med henblik på hjælp til at udføre tungere arbejdsopgaver, såsom ved udskiftning af ..., ... og lignende. Det fremgår dog også, at klageren ikke udnyttede ordningen 'ret tit', da det rent praktisk var svært at tilrettelægge arbejdet, når han kun måtte bruge assistancen til store/tunge opgaver.

Af de kommunale akter fremgår derudover blandt andet, at klageren havde svært ved det regnskabsmæssige, og at *'han ikke er god til at arbejde med computere, og derfor er det vanskeligt.'* Samtidig er det også beskrevet, at han ikke er eller har været bogligt udfordret.

Endelig er det andet sted i de kommunale akter anført, at klageren *'er nødt til at arbejde næsten fuldtid for at få det til at hænge samme økonomisk.'*

De kommunale akter vedlægges som **bilag B og C**.

Som følge af klagerens vanskeligheder ved at opretholde sin selvstændige virksomhed, besluttede han at afhænde denne med henblik på at opnå beskæftigelse som lønmodtager. Da han ikke var i stand til at arbejde på ordinære vilkår, blev han pr. 1. juni 2021 visiteret til fleksjob og opnåede samtidig fleksjob som [håndværker] med en ugentlig arbejdstid på 10 timer.

Selskabet bevilger udbetaling samt præmiefritagelse fra den 1. november 2016 og i første omgang frem til 1. januar 2017.

Udbetalingen forlænges af flere omgange frem til 1. maj 2018, hvorefter udbetalingen i første omgang stoppes.

Selskabet bevilger udbetaling samt præmiefritagelse fra den 1. januar 2019 og i første omgang frem til 1. juni 2019, grundet ny operation i skulderen.

Udbetalingen forlænges af flere omgange frem til 1. februar 2020.

Ved skrivelse af 21. januar 2021 (**Bilag 24**) meddeler selskabet at udbetalingen ikke kan forlænges efter 1. februar 2020. Som begrundelse herfor anfører selskabet, at *'Du sygemeldes igen 20. december 2018 af samme årsag, og du bliver opereret for anden gang. I februar 2019 afsluttes din genoptræning hos fysioterapien, hvor der ikke kan tilbydes yderligere. Der er ved undersøgelsen den 29. oktober 2020 fortsat nedsat bevægelse, krafttab og kroniske smerter svarende til venstres skulder. Der er ikke yderligere kirurgi eller genoptræning der kan bedre tilstanden.*

Der er permanente skånehensyn i forhold til arbejde over skulderhøjde og monotont arbejde. Derudover vil der være behov for skiftende arbejdsstillinger.

Det vurderes, at du i andet erhverv, vil kunne varetage en funktion, med passende skånehensyn i forhold til din skulder, mere end 1/3. Det skønnes, at dit erhverv som [håndværker], ikke er foreneligt med dine skuldergener.' I skrivelsen henvises til speciallægeerklæring af 29. oktober 2020 fra [ortopædkirurgisk speciallæge].

Af speciallægeerklæringen af 29. oktober 2020 (Bilag 5) fremgår det bl.a. at:

'Tilstanden er færdigopereret ortopædkirurgisk med de tidligere indgreb og der kan ikke med overvejende sandsynlighed forbedres på denne tilstand ved yderligere kirurgi og for den sags skyld heller ikke ved yderligere genoptræning. Tilstanden er aktuelt stationær og har været det siden årsskiftet 2020.

Vedrørende skånehensyn må patienten forvente permanente skånehensyn for al form for skulderarbejde over skulderhøjde med byrder og belastninger i denne position og væk fra kroppen. Patienten har begyndende overbelastningssymptomer fra modsatte arm og specielt albuer bilateralt, som tegn på at han overbelaster i øjeblikket. Har derudover en gammel knæskade og rygproblemer, som ligeledes begrænser patienten. Vedrørende skånehensyn vil det i langt overvejende belastende erhverv være generende og patienten må forvente at have problemer i enhver form for skulderalbue-armbelastende arbejde med monotone, skiftende arbejdsbelastninger. Patientens skånehensyn vurderes som varige.'

Der er den 28. januar 2021 udfærdiget lægeattest (**Bilag D**), hvoraf det under punkt 2.4 Lægens kommentarer til patientens opfattelse af eget helbred, at:

'[Klageren] beskriver med egne ord, at han brænder for [håndværker]faget. Han vil meget gerne fortsætte i sit fag og har ikke mod på brancheskift. Han føler også, at han er for gammel til omskoling. Han har store frustrationer i forhold til at skulle afhænde egen virksomhed. Det har passet ham godt at være herre i eget hus, og han er ked af at skulle opgive det, men kan godt se, at det ikke går rundt, hverken fysisk eller økonomisk, som situationen er nu. Kunne han få sit ønske opfyldt, ville han ønske en større compensation til aktuelle ordning, hvor han fortsat kunne være kompenseret i eget firma. Da det ikke lader sig gøre, ser han ikke anden udvej end at afhænde firmaet og forhåbentligt blive indstillet til fleksjob.

Undertegnede tænker, at det er ganske forståeligt, at [klageren] ikke kan klare flere timer end aktuelle med skulderskaden og de øvrige skavanker, og jeg tænker, at der er brug for, at han får af-

klaret sin situation snart. Det påvirker ham som anført meget mentalt, og det kan jeg tydeligt mærke på ham i konsultationen.'

Af Rehabiliteringsteamets indstilling den 14. april 2021 (**Bilag E**) fremgår det under Beskæftigelsesrettet indsats, at:

'Han har haft et stort ønske om at kunne bevare sin virksomhed, men har nu måttet erkende at dette ikke er muligt grundet de helbredsæssige udfordringer.

Økonomisk er han presset og han føler at han har nået grænsen både fysisk og psykisk.

[Klageren] har således forsøgt at fastholde egen virksomhed med tilskud til erhvervsdrivende samt personlig assistance, hvilket har vist sig ikke at være en holdbar løsning for [klageren] – hverken fysisk eller økonomisk.

Han har vanskeligt ved at overholde sine skånehensyn og oplever øgede smerter og psykisk pres som følge heraf. Ligegyldigt hvilken arbejdsfunktion [klageren] skal bestride, så vurderes det, at han på grund af de helbredsæssige begrænsninger ikke vil kunne opnå beskæftigelse på ordinære vilkår. Der peges på arbejdsopgaver indenfor pedelområdet/lettere [håndværker]opgaver da disse opgaver matcher [klagerens] faglige kompetencer og skånehensyn.

Det vurderes, at yderligere tiltag ikke vil kunne udvikle arbejdsevnen i et sådant omfang, at [klageren] vil kunne varetage arbejde på ordinære vilkår.'

Ved skrivelse af 22. april 2021 (**Bilag 25**) visiteres klager til fleksjob gældende fra 1. juni 2021.

I vurderingen af fleksjob af 22. juni 2021 (Bilag F) fremgår det side 3 at stillingsbetegnelsen er '[håndværker]' og arbejdsfunktionen er 'Udarbejdelse af administrative opgaver, herunder beregning af tilbud samt lettere [håndværker]opgaver m.m.' Af side 4 fremgår det at virksomhedens forventede ugentlig arbejdstid er '10,00' timer.

Selskabet fastholder sit afslag på udbetaling ved skrivelse af 14. oktober 2021 (**Bilag 27**) og igen ved skrivelse af 5. januar 2022 (**Bilag 29**).

Anbringender

Efter sin gennemgang af sagen vurderer selskabet, at klagerens generelle erhvervsevne ikke kan anses for at være nedsat med 2/3, og at selskabet med rette har bragt ydelserne til ophør pr. 1. februar 2020.

Klageren, der har bevisbyrden for sit erhvervsevnetab, skal dokumentere, at erhvervsevnen er nedsat med mindst 2/3.

Selskabet har ved sin vurdering først og fremmest lagt vægt på de lægelige oplysninger.

Selskabet gør herefter gældende at [håndværker]faget ikke er foreneligt med klagerens gener. Selskabet bemærker dog, at klageren – på trods af sine gener – efter sin skade og operationer har været i stand til gennem en længere periode at arbejde cirka fuld tid i sin selvstændige virksomhed, herunder også med lettere [håndværker]arbejde.

Uanset at hans arbejdsindsats i virksomheden har været med ringere effektivitet end før tilskadekomsten, er det selskabets opfattelse, at han har arbejdet betydeligt mere end 10 timer ugentligt, og at han derved har været i stand til at udnytte væsentlig mere end svarende til 1/3 resterhvervsevne.

Sagen har været forelagt selskabets interne lægekonsulent. Det er lægekonsulentens opfattelse, at klagerens erhvervsevne ikke kan anses for at være nedsat med mindst 2/3 og heller ikke er nedsat med mindst halvdelen. Lægekonsulenten har blandt andet lagt vægt på, at klageren – der er højrehåndet – har pådraget sig en skade på venstre skulder og som følge af generne fra denne skade generelt er forhindret i at udføre belastende arbejde for venstre arm. Derudover har lægekonsulenten bemærket, at klageren har lettere besvær med lænd og knæ, men at han ikke tager fast smertestillende medicin herfor. Endelig har lægekonsulenten anført, at klagerens gener ikke ud fra en medicinsk vurdering er til hinder for, at han kan bestride et administrativt arbejde mindst 3 til 4 timer dagligt.

Da selskabet er overgået til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne, tager selskabet ikke længere udgangspunkt i erhvervsevnen inden for [håndværker]faget ved sin vurdering. Selskabet foretager derfor en bredere vurdering, hvor andre erhverv, som klageren vurderes at kunne bestride blandt andet under hensyn til hans alder og tidligere erhvervserfaring.

Det er herefter selskabets opfattelse, at klageren med sine gener bør kunne varetage et administrativt arbejde med mere end 1/3 arbejdstid inden for et arbejdsområde, hvor han fortsat vil kunne udnytte de uddannelser og den mangeårige erhvervserfaring, han er i besiddelse af såvel fagligt inden for [håndværker]faget og i kraft af sit tidligere virke som selvstændig erhvervsdrivende.

Selskabet vurderer, at klageren ikke har løftet sin bevisbyrde for, at han i et andet og mindre fysisk krævende arbejde vil være i stand til at arbejde mindre end svarende til 1/3, idet selskabet bemærker, at klageren ikke ses at være erhvervsafklaret i forhold til andre erhverv og arbejdsfunktioner end dem, som han i sin selvstændige virksomhed bestred. Selskabet vurderer det tværtimod for overvejende sandsynligt, at klageren vil kunne udnytte sin resterhvervsevne med flere timer, hvis hans skånehensyn tilgodeses optimalt.

Derudover gør selskabet gældende, at en væsentlig årsag til den nu afhændede virksomhed er, at klageren ikke kunne få økonomien til at hænge sammen, idet han (1) fandt regnskaberne svære, (2) ikke var god til at arbejde ved computer og (3) ikke var i stand til at udnytte bevillingen af personlig assistance optimalt. Der ses således også at være andre medvirkende årsager til beslutningen om at ophøre med at drive virksomhed end rent helbredsmæssige. Selskabet bemærker i den forbindelse, at det er uklart, om klageren har eller har haft et ønske om at blive opkvalificeret med hensyn til det regnskabsmæssige, og at manglende motivation i forhold til PC arbejde ikke indgår i vurderingen af det generelle erhvervsevnetab.

På baggrund heraf fastholder selskabet, at klageren ikke opfylder betingelserne for fortsat udbetaling og præmiefritagelse efter 1. februar 2020, hvorfor ophøret af forsikringsydelse fra denne dato er sket med rette."

Klagerens advokat har i brev af 14/10 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Det fremgår, at Topdanmark gør gældende, at [håndværker]faget ikke er foreneligt med min klients gener, hvortil det skal gentages, at min klient ikke har et rent [håndværker]job, men netop et afvekslende job med afvekslende arbejdsopgaver. Denne afveksling og fleksibilitet er altafgørende for min klients muligheder for at passe sit arbejde.

Ydermere gør Topdanmark gældende, at min klient var i stand til efter skaden at arbejde ca. fuld tid i sin selvstændige virksomhed igennem en længere periode. Hertil skal det bemærkes, at min klient ikke på noget tidspunkt efter skaden har arbejdet på fuld tid, men dog har arbejdet langt mere end han burde og kunne for at få tingene til at hænge sammen i sin virksomhed.

Efter skaden var situationen den, at min klient ikke var i stand til at udføre nær de samme opgaver og med den samme effektivitet som tidligere i sin virksomhed.

Derfor tog alle arbejdsopgaver længere tid, og han var nødt til at arbejde meget mere end han burde og kunne på grund af den nedsatte effektivitet. Dette var alene begrundet i skulderskaden.

Der var dog tale om en aldeles uholdbar situation, idet min klient brugte alle sine ressourcer på at arbejde. Han kunne intet andet, og dette medførte desværre store problemer, også i privatlivet, som førte til en skilsmisse.

Det er derfor ikke rigtigt, når det er anført, at min klient arbejdede 30-40 timer efter skaden, alt inklusiv. Det er dog rigtigt, at han brugte alle sine ressourcer på at arbejde.

Som nævnt var det alt for belastende for min klient at arbejde i sin egen virksomhed og fastholde denne, og retrospektivt skulle han være stoppet i egen virksomhed længe før.

Han troede imidlertid i en lang periode, at han kunne komme tilbage på samme niveau, hvilket desværre viste sig ikke at kunne lade sig gøre.

Topdanmark gør endvidere gældende, at min klient er højrehåndet og har pådraget sig en skade i den venstre skulder, at deres lægekonsulent har vurderet, at generne ikke er til hinder for, at han vil kunne bestride et administrativt arbejde på mindst 3-4 timer dagligt, og at han bør kunne varetage et administrativt arbejde med mere end 1/3 arbejdstid inden for et andet arbejdsområde.

Hertil bemærkes, at min klient ikke kan sidde ved en computer i længere tid ad gangen, idet dette også er meget belastende for ham/hans skulder. Han kan således ikke sidde ved en computer i 3-4 timer dagligt, hvorfor et rent administrativt arbejde ikke er relevant for min klient.

Som tidligere nævnt er det afvekslingen og fleksibiliteten, der er det afgørende i forhold til et arbejde, og det er netop de vilkår, der er i hans nuværende fleksjob.

Dernæst gøres det gældende, at min klient vil kunne udnytte sin resterhvervsevne med flere timer, hvis hans skånehensyn blev tilgodeset optimalt.

Hertil skal det bemærkes, at min klient skånehensyn netop er tilgodeset i hans nuværende arbejde med skiftende arbejdsopgaver. Min klients arbejdsopgaver består hovedsageligt af tilsyn, kørsel, tilbudsgivning og kundebesøg samt alene meget lette [håndværker]opgaver.

Hvis min klient er med ude på en egentlig [håndværker]opgave, har han altid kolleger med, så han kan sige fra og blive skånet fra det egentlige [håndværker]arbejde. Der er stor forståelse og fleksibilitet fra både min klients mester og fra hans kolleger, hvilket er altafgørende for at han kan passe sit arbejde.

Det er således ikke korrekt, at hans skånehensyn ikke er tilgodeset, og at han vil kunne arbejde mere, hvis skånehensynene blev tilgodeset optimalt.

Til slut gør Topdanmark gældende, at der også er andre årsager til beslutningen om at ophøre med at drive virksomhed end det rent helbredsmæssige.

Hertil bemærkes det, at min klient drev virksomhed i 5 år inden skaden, hvor han selv stod for de daglige regnskaber, selv førte kassekladde og momsregnskab, idet han alene havde revisorbistand til årsregnskabet. Min klient vedstår, at han ikke er nogen ørn til hverken regnskab eller computer, men han har altid kunnet klare sig og har kunnet det, det var behov for i forhold til driften af hans virksomhed. Min klient havde således købt et regnskabsprogram til computeren, som netop hjalp ham med den daglige bogføring m.v.

I forhold til spørgsmålet om udnyttelse af personlig assistance kan det oplyses, at dette tilbud fra kommunen var svært foreneligt med arbejdsopgaverne som [håndværker], idet det var svært at udnytte den personlige assistance på grund af de skiftende arbejdsopgaver.

Man kunne således ikke have en person med til at hjælpe sig en fuld arbejdsdag, hvis der alene var brug for hjælp en mindre del af tiden. Derfor hang tilbuddet om personlig assistance ikke sammen med min klients situation.

Dette ville alene have kunnet være en hjælp ved store projekter, og dem havde min klient fra starten måttet sige nej til efter skaden."

Selskabet har i brev af 7/11 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Selskabet gør fortsat gældende, at klager i sit nuværende fleksjob ikke udnytter sin resterhvervsevne optimalt, idet han ikke er fuldstændig fritaget for skulderbelastende funktioner. Dette er også beskrevet i den udaterede udtalelse fra klagers arbejdsgiver (**Bilag 33**), hvor klagers arbejdsgiver udtaler:

'Vi har det sidste halve år taget konsekvensen af [klagerens] smerter og flyttet hans primære arbejdsopgaver over til tilbud og tilsyn med byggeri. [Klageren] er stadig med som håndværker enkelte gange, [min understregning] men hovedsageligt består hans hverdag nu i at køre mellem byggerierne vi har tilsyn på og lave rapporter fra de gennemgange, samt tilbud og materiale bestilling til vores byggeopgaver'.

Det må således lægges til grund, at klageren fortsat udfører visse [håndværker]opgaver, selvom dette ikke længere er hans primære arbejde. Selskabet antager derfor, at klageren enten må anses for at være i stand til fortsat at udføre skulderbelastende opgaver, eller at han er i stand til at udføre andet fysisk belastende [håndværker]arbejde, hvilket efter selskabets opfattelse ikke udgør optimale skånehensyn i forhold til hans gener. Selskabet fastholder derfor, at klageren i et andet og mere skånsomt fleksjob vil kunne udnytte en større resterhvervsevne.

Ankenævnet for Forsikring

14.

98646

Selskabet bemærker i øvrigt, at der rent lægeligt ikke er sket en forværring i klagers tilstand, fra oktober 2019 hvor han arbejdede 30-40 timer ugentligt, til ansættelsen i fleksjob på 10 timer ugentligt."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Nævnet har blandt andet modtaget journal fra skadestue, beskrivelse af røntgenundersøgelse af 28/7 2016, journal fra ortopædkirurgisk klinik, klagerens erklæring til selskabet til brug ved ansøgning om præmiefritagelse/udbetaling ved tab af erhvervsevne af 8/9 2017, mail med timeopgørelse fra klageren af 6/7 2018 og selskabets besvarelse af 31/7 2018, brev fra klageren til selskabet af 7/9 2018, opfølgningsskema udfyldt af klageren af 26/10 2018, funktionsevnebeskrivelse af 13/10 2020 udarbejdet af virksomhed inden for mental sundhed, terapi, psykoterapi samt coaching, ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 29/10 2020, kommunale akter, herunder lægeattest til rehabiliteringsteam af 28/1 2021, rehabiliteringsteamets indstilling af 14/4 2021, visitation til fleksjob af 22/4 2021, vurdering af fleksjob af 22/6 2021, selskabets afgørelser af 14/12 2016, 24/5 2017, 20/6 2017, 19/9 2017, 16/2 2018, 13/3 2018, 24/4 2018 og 28/11 2018, klagerens klage af 14/12 2018, klagerens fremsendelse af spørgeskema mv. til selskabet af 7/1 2019, selskabets afgørelse af 6/3 2019, funktionsskema af 25/6 2019, selskabets afgørelser af 10/12 2019, 21/1 2021 og 14/10 2021, klagerens klage af 28/10 2021, selskabets afgørelse af 5/1 2022, klagerens klage af 16/2 2022, selskabets afgørelse af 10/3 2022, klagerens klage af 24/5 2022 vedlagt udtalelse fra klagerens arbejdsgiver af 2022, selskabets afgørelse af 10/6 2022 og forsikringsbetingelser 5716-11 af juli 2010. Uddrag af bilagene gengives nedenfor.

Af mail med timeopgørelse fra klageren af 6/7 2018 fremgår bl.a.:

"Som det fremgår af timeopgørelse, har min klient stadig store vanskeligheder med at arbejde, og han ligger gennemsnitligt under 10 timer om ugen.

...

Timeopgørelse

Uge 6	ons 2 tors 2 fre 2	/ 6
Uge 7	man 2 tirs 2 ons 2½ tors 2 fre 2	/10½
Uge 8	man 2 tirs 2 ons 2 tors 2 fre 2	/ 10
Uge 9	man 2 tirs 2 ons 2 tors 2 fre 2 lør 2	/ 12
Uge 10	man 2 tirs 2 ons 0 tors 2 fre 2	/ 8
Uge 11	man 2 tirs 0 ons 8 tors 0 fre 0	/ 10
Uge 12	man 3 tirs 0 ons 3 tors 0 fre 0	/ 6
Uge 13	man 3 tirs 3 ons 3 tors 0 fre 0	/ 9
Uge 14	man 0 tirs 2 ons 8 tors 0 fre 0	/ 10

Ankenævnet for Forsikring

15.

98646

Uge 15	man 0 tirs 2 ons 2 tors 3 fre 2	/ 9
Uge 16	man 0 tirs 0 ons 0 tors 3 fre 3	/ 6."

Af opfølgningsskema udfyldt af klageren af 26/10 2018 fremgår bl.a.:

"1. Helbredstilstand

Beskriv din helbredstilstand og fortæl hvordan den påvirker din evne til at arbejde

a) i det erhverv, du blev sygemeldt fra

Mine skulderproblemer giver problemer i mange arbejdsfunktioner, men især ved tunge løft og arbejde opad.

Overanstrengelse giver øgede smerter i flere dage.

b) i ethvert egnet erhverv

Der vil være de samme begrænsninger i mange beslægtede arbejdsområder. Jeg kan ikke sidde ved en PC og arbejde i ret lang tid ad gangen, da det også sætter sig i skulderen.

2. Sygemelding

Hvis du ikke er raskmeldt, forventer du så at genoptage arbejdet eller raskmelde dig? Nej X ...

Er stadig deltidssygemeldt 75 %.

...

3. Erhverv

Arbejder du for tiden? Ja X ...

Ca. 9 timer ugentligt.

Er du lønmodtager? ☐ Selvstændig? X ...

Har du haft arbejdsindkomst (løn og/eller overskud af virksomhed) siden datoen i punkt 1? ... Ja X

...

Der er omsætning i virksomheden, men det er endnu uvist om der kommer et overskud i år. I givet fald er det væsentligt mindre end før min skade. I 2017 var overskuddet ca. 1/3 af normalen.

...

4. Jobmuligheder

Hvad skal der til, for at du kan begynde at arbejde igen eller øge din arbejdstid?

Ny operation.

Hvilke arbejdsfunktioner mener du, at du kan udføre?

Opgaver på PC i mindre omgang samt små lette opgaver indenfor mit fag.

Hvilke arbejdsfunktioner mener du ikke længere, at du kan udføre?

Alt hvor venstre skulder/arm skal deltage.

Hvor mange timer mener du, at du kan arbejde om ugen? Ca. 9 timer.

...

5. Andet arbejde

Har du andet arbejde, f.eks. ulønnet/frivilligt arbejde, bestyrelsesposter o.l.? ... Ja X

Hvis ja: Beskriv hvad går arbejdet ud på og hvor mange timer om ugen du gennemsnitligt bruger på det? Jeg er med i den lokale ... forening. Jeg kan dog ikke det samme som før, så er der kun ca. 2 timer om måneden.

6. Fritidsaktiviteter

Har du fritidsaktiviteter? ... Ja X

Hvis ja: Beskriv hvilke og hvor mange timer om ugen du gennemsnitligt bruger på det? Løb og gang men må ikke løbe for fysioterapeuten da skulderen ikke kan tåle de "savende bevægelser". Jeg kan desuden ikke [sport] længere.

7. Dagligdagen

Beskriv en typisk dag – fra morgen til aften.

Er der forskelle på dine dage i løbet af ugen?

Op til kl. 06.00 (vågner før pga. smerter). Arbejder et par timer om formiddagen, hvis der er noget, og bruger resten af dagen til at komme ovenpå igen. Jeg sover dårligt om natten pga. smerter i skulderen som desuden også trækker op i nakken."

Af funktionsevnebeskrivelse af 13/10 2020 udarbejdet af virksomhed inden for mental sundhed, terapi, psykoterapi samt coaching fremgår bl.a.:

"Helbred:

Via henvisningsblanket fremgår følgende:

'Han blev sygemeldt i juni 2016, efter en ulykke hvor han faldt ned af en stige og beskadigede venstre skulder ... Ofte er [klageren] nødsaget til at tage flere timers arbejde end 9-10 timer pr uge, for at få tingene til at løbe rundt. Det presser ham både fysisk og psykisk. [Klageren] oplever øgede smerter og bekymringer omkring at kunne betale sine regninger ... I forbindelse med ulykken bliver [klageren] fejlbehandlet ved ... Sygehus, hvor man ikke scanner skulderen ... Det er især de konstante smerter i venstre skulder, som påvirker [klagerens] arbejdsevne. [Klageren] har vanskeligt ved at udføre arbejdsopgaver over skulderhøjde, og han har nedsat kraft i den venstre arm. Derudover oplever han tiltagende smerter i den højre skulder og albue som resultat af, at han kompenserer for ikke at kunne bruge venstre arm/skulder.

De kroniske smerter forstyrrer [klagerens] nattesøvn og gør, at han har øget behov for at hvile sig.'

Adspurgt til [klagerens] helbred svarer han, *'ad helvedes til'*, hvortil han uddyber, at han har ondt hele tiden og at han sover dårligt. [Klageren] kommer med korte svar og forklaringer og han tolkes med irritation i stemmen. Konfronteret med dette fortæller [klageren] om sit lange forløb ved kommunen, hvor han igennem de sidste fire år, har haft mere end 10 forskellige sagsbehandlere. [Klagerens] kæreste ... fortæller, at han blev præsenteret for smerteforløb og U-turn, men at der aldrig blev fulgt op på dette. [Klageren] indskyder, at han ringede ind til kommunen, men pludselig havde han ikke nogen sagsbehandler, efter at han fik tilskud til selvstændige erhvervsdrivende.

[Klageren] fortæller, at han er meget frustreret og irriteret på kommunen, og over hele forløbet. Uddybende fortæller han, at han ikke kan få det til at hænge sammen rent økonomisk. *'Jeg får 4000 kr. i måneden, og så er jeg bevilliget til at kunne arbejde i 9-10 timer, men jeg bliver nødt til at arbejde fuld tid for at få det til at hænge sammen.'* [Klageren] fortæller, at han er meget presset over økonomien, og at han bliver nødt til at arbejde så meget. Han fortæller, at han er bange for at ødelægge sin krop fuldstændig, og at han håber at kunne få mere økonomisk støtte, for at kunne tage en fridag i ny og næ når smerterne bliver for voldsomme.

[Klageren] oplyser, at han har konstante smerter i venstre skulder, men at han har overbelastet højre arm for at kompensere. *'Jeg har fået en tennisalbue i højre arm pga. overbelastning, så det er bare skide godt'*, fortæller [klageren] med sarkasme i stemmen.

[Klageren] forklarer om smerterne i skulderen, at det er som om der er to knogler der gnider mod hinanden. Han fortæller, at han får behandling ved en fysioterapeut, men at han ikke har råd til at komme der så meget som han burde.

[Klageren] fortæller, at han kan lave næsten alt med armen, udover at løfte den højt, og at han får mange smerter, hvis han laver for meget eller laver en forkert bevægelse. Han forklarer at det gør ondt i flere dage efter, hvor han intet kan. [Klageren] demonstrerer, hvordan han nogle gange er kommet til at tage fat i en genstand med venstre arm, hvor han så pludselig mærker en skarp smerte, og derefter taber genstanden han holder ved. *'Det er jo skide farligt når jeg står i køkkenet med en kniv, at den så pludselig bare smutter for mig'.*

[Klageren] oplyser, at smerterne også stammer fra operationssåret, og at de trækker helt ud i armen. Han fortæller, at hvis han ligger forkert om natten, så sover hans venstre arm, og smerterne er derefter voldsomme den følgende dag.

[Klagerens] kæreste ... indskyder, at han sover rigtig dårligt om natten, og at det påvirker ham psykisk. Hun fortæller, at hele situationen med kommunen, hvor der ikke sker noget, og hvor han pludselig ikke har en kontaktperson længere, stresser dem begge meget.

[Klageren] fortæller, at han føler sig snydt efter at han fik tilskud til selvstændige erhvervsdrivende, *'de sagde, at det var det eneste rigtige for mig, men da jeg så sad i det, mistede jeg al kontakt til systemet'.*

[Klageren] fortæller, at han er sur, irriteret og frustreret over hele processen. Han fortæller, at han føler sig slæbt igennem systemet, og at der aldrig bliver fulgt op på nogle ting. Han fortæller, at det hele fylder og stresser ham meget. [Klagerens kæreste] indskyder, at han er lidt opgivende til tider, og er meget frustreret, hvorefter [klageren] svarer, *'men det er irriterende, jeg er vant til at kunne alting, jeg gider ikke være en krøbling lige nu, så gammel er jeg ikke.'*

Smerteniveau på VAS-skala fra 0-10:

Adspurgt til [Klagerens] gennemsnitssmerter, og ved fremvisning af VAS—skalaen fra 0 til 10 (hvor 0 betyder ingen smerter og 10 betyder værst tænkelige smerter) oplyser [klageren], at han har kendskab til smerteniveauet og anvendelsen af skalaen efter at have været i forløb på sygehuset.

[Klageren] fortæller, at hans gennemsnitssmerter ligger mellem 7 og 8 svarende til svære smerter. [Klageren] uddyber, at smerterne ligger mellem 5 og 6 på de gode dage, svarende til middelsvære smerter, og at de ligger mellem 8 og 9, på de dårlige dage, svarende til svære smerter. [Klageren] beskriver, at hans smerter hurtigt øges når han bruger armen. *'Hvis jeg lige for en stund glemmer at bruge højre arm i stedet, får jeg sådan et jag i skulderen, og den bliver fuldstændig paralyseret, og så kan jeg ingenting.'* [Klageren] beskriver, at han ofte glemmer at tage fat med den gode arm, og så bøder han for det.

[Klageren] fortæller, at hans smerter er konstante, men at de bliver værre, hvis han har lavet meget på arbejdet eller ordnet ting derhjemme som fx at støvsuge. [Klageren] beskriver, at han skammer sig og føler det som et nederlag, og at han føler sig som en krøbling.

Ved samtale om hvad [klageren] kan gøre for at forbedre eller forhindre smerterne, oplyser han, at han i stedet kan bruge højre arm til at løfte ting og arbejde mindre, men at nu er hans højre arm blevet overbelastet, og at hvis ikke han arbejder fuldtid, så har han ikke penge til mad og regninger. [Klageren] oplyser, at det forværrer smerterne at sidde eller ligge i samme stilling for lang tid ad gangen, og at det kan lindre smerterne en smule at komme op og stå, eller flytte rundt på sig når han sidder. [Klagerens] kæreste ... indskyder, at han er meget urolig når de sidder i sofaen og når han ligger i sengen. Adspurgte til hvor længe han kan holde til at være i samme stilling svarer [klageren], at det ikke er meget længere end 30 min. ad gangen. [Klageren] fortæller, at bare det at bruge armen gør smerterne værre. Han forklarer, at dagligdags aktiviteter som at tage tøj på, snøre sko, ordne vasketøj mm. belaster armen, *'det er nok, så er grænsen nået, og så har jeg lige 7,5 times arbejde jeg skal have lavet'*.

Medicin:

Omkring medicin oplyser [klageren], at han indimellem tager Ibuprofen 2 x 400 mg. inden sengetid. Han oplyser, at det måske tager toppen af smerterne, men at det går i maven, hvor han dagen efter oplever mavesmerter og utilpashed.

'Lægerne siger, du må ikke æde alle de piller, men hvad fanden skal jeg så', sukker [Klageren].

Han fortæller, at han gerne vil prøve cannabis olie, men at hans læge ikke vil udskrive det til ham.

Boligen:

[Klageren] oplyser, at han ikke ved hvor stor boligen eller grunden er, og at der er alt for mange ting der skal laves, som han ikke har overskud til. ...

[Klageren] oplyser, at han er glad for boligen, men at det er meget at holde for én person. Han fortæller, at han og hans kæreste gerne vil flytte sammen så de kan være to om et hus, men at det ikke kan lade sig gøre rent økonomisk for dem.

Nogle af rummene i huset er ikke færdigrenoverede. Derudover bærer hjemmet ikke præg af manglende hovedrengøring eller oprydning. Der er ikke mange møbler og meget få pyntegenstande rundt omkring i huset.

Døgnrytme og søvn:

Omkring sin døgnrytme oplyser [klageren], at han står op kl. 6.00, men at han hver nat vågner kl. 3.00. [Klageren] fortæller, at han for det meste bliver liggende, men at han indimellem skal op og gå lidt rundt. Han oplyser, at han derefter spiser morgenmad, *'jeg skal huske at bruge højre hånd, ellers får jeg det her jag af smerter i venstre skulder.'* [Klageren] forklarer, at han tager på arbejde efter han har spist morgenmad, og kommer først hjem hen på eftermiddagen.

[Klageren] fortæller, at han gerne vil ud og gå en tur når han kommer hjem. *'Jeg vil gerne holde mig i gang, men kan ikke holde til at træne. Jeg tør ikke engang hoppe på trampolin med ungerne.'* [Klageren] fortæller, at han helst ikke vil tage en lur når han kommer hjem, for så kan han slet ikke sove om natten.

[Klageren] oplyser, at han har en del kontorarbejde hjemme, hvor der skal skrives regninger mm. Adspurgte til dette fortæller [klageren], at han skriver alt ned på papir løbende, for derefter hurtigt at kunne indtaste det på computeren. [Klageren] fortæller, at han har købt et hæve-sænkebord, for egen regning, som hjælper lidt mod tennisalbuen.

[Klageren] fortæller, at han gerne vil pjatte lidt med børnene om eftermiddagen, men at han er bange for at de støder ind i armen. [Klagerens kæreste] indskyder, at de nogle gange kommer til at rende ind i hans arm, eller bliver for vilde, fordi de glemmer at han har smerter, *'det er jo svært at se fordi han ikke har gips på.'*

[Klageren] oplyser, at efter han har spist aftensmad er han udbrændt. Han fortæller, at han herefter ser en smule fjernsyn eller snakker lidt med [kæresten], hvorefter han går i seng mellem kl. 20:30-21:00. [Klageren] fortæller, at det tager lang tid for ham at falde i søvn, og at han kun kan ligge på ryggen pga. smerter.

Personlig pleje, bad og påklædning:

Adspurgt til personlig pleje, bad og påklædning oplyser [klageren], at han ikke har nogle problemer udover smerter, og ikke er forhindret i fx at tage bad. Uddybende fortæller [klageren], at han har en smule besvær med at tage tøj på. Han beskriver, at han har en teknik, hvor han først tager trøjen over venstre arm, så han ikke behøver at vride venstre arm rundt for at tage ærmet på. *'Førhen tog jeg tøj på uden at skulle tænke over det.'* [Klageren] fortæller, at han har købt sko med velcro så han ikke behøver at binde snørebånd, og at han anvender et skohorn.

Indkøb og madlavning:

Ved samtale om indkøb og madlavning fortæller [klageren], at han forsøger at klare hverdagen, og får det hele til at fungere. [Klageren] fortæller, at han selv handler ind, men at han bliver nødt til at bære poserne i højre hånd. [Klageren] uddyber, at han sørger for at have en foldekasse og en sækkevogn i bilen, hvori han kan bære varerne op til huset. *'Min fysioterapeut siger at jeg skal passe på min gode arm, men det er jo svært når den anden gør mere ondt.'* Adspurgt til hvorvidt [klageren] har gjort sig nogle overvejelser om at anskaffe sig en indkøbstrolley, svarer han, *'det er for pensionister, jeg syntes ikke lige at jeg er der endnu.'* [Klageren] fortæller, at han sørger for at købe lidt ind ad gangen, og dermed oftere er ude at handle, *'det er fint, så får jeg rørt mig lidt.'*

Omkring madlavning beskriver [klageren], at han laver mad de fleste dage, og at han har lidt problemer med at holde om tingene. Adspurgt til dette fortæller [klageren], at han mærker pludselig en skarp smerte i skulderen, hvis han får taget forkert fat på en kniv eller en kartoffel, hvorefter han taber det han holder om. Her beskrives, at [klageren] ikke altid ved hvornår han får denne pludselige smerte. [Klageren] fortæller, *'jeg laver mad som jeg nu bedst kan. Madlavning som at stå og skrælle kartofler kan udløse den skarpe smerte i skulderen, men jeg laver det alligevel. Jeg skal jo have noget at spise.'* Han beskriver videre, at det er svært at lave sovs og at skære, og han fortæller, at han kun kan løfte gryder og pander med højre arm.

Rengøring og havearbejde:

Ved samtale om rengøring og havearbejde fortæller [klageren], at han selv gør rent uden problemer, men at han pt. ikke kan støvsuge fordi bevægelsen belaster den højre arm. [Klageren] fortæller, at han har overvejet hjælp til rengøring, men at han ikke har økonomi til det.

[Klageren] oplyser, at han selv vasker tøj, men at det er svært at lægge store håndklæder og lagner sammen, fordi han her skal bruge begge arme. [Klageren] fortæller, at han forsøger at bruge tørrestativet som en hjælpende hånd til at lægge det sammen, og at han derved undgår at bruge venstre arm. [Klageren] fortæller, at han har investeret i en tørretumbler, for at undgå at hænge tøj op, da det tager for lang tid ved brug af kun en hånd.

Adspurgt til havearbejde ryster [klageren] på hovedet og svarer med et tøvende, '*jaer*'. Han fortæller, at han har købt et drivhus før hans ulykke, som stadig ikke er samlet af den grund, at han ikke kan klare opgaven alene. [Klageren] peger herefter ud mod haven og forklarer, at der ikke er meget som skal holdes, og at der kun er fliser i haven. '*Jeg har en ukrudtsbrænder på en vogn, som jeg godt kan bruge.*' [Klageren] fortæller, at han havde en stor græsplæne hvor han boede før, og at han ikke selv kunne slå den.

Transport:

[Klageren] fortæller, at han selv har været ude og investere i en bil med automatgear for ikke at overbelaste højre arm mere end den allerede er. Han fortæller, at han kører rundt til det meste, både på arbejde, og ofte når han er nede og handle, og hvis han skal køre længere strækninger, har brug for pause. Adspurgt til distancen han kan sidde i en bil, fortæller [klageren], at han kan holde til at køre 7-8 kilometer, og så skal han ud at holde pause. Han fortæller at han ikke havde råd til bilen, og at han har lånt penge til den.

[Klageren] oplyser, at han ofte også cykler og går ned og handler. [Klageren] forklarer, at det ikke er et problem at cykle ligeud, da skulderen ikke belastet.

Indhold i hverdagen - herunder hukommelse og koncentration:

Adspurgt til indhold i hverdagen udtaler [klageren], '*det er der ikke rigtig tid til*'. Han oplyser, at med en lang arbejdsdag og som selvstændig, er det svært at finde til og overskud til meget andet. [Klageren] fortæller, at han altid har dyrket sport og været meget aktiv, men at han ikke længere kan løbe eller træne, hvilket påvirker ham negativt.

[Klageren] fortæller, at han ikke har særlig mange venner, og at han ikke er så god til at bede om hjælp. Adspurgt til dette fortæller [klageren], at han kan det meste selv, men at hvis der er noget tungt, der skal op og hænge, så får han hjælp af bekendte. [Klageren] fortæller, at han ikke har kontakt med noget familie udover hans egen datter, kæresten ... samt hendes 3 børn.

[Klageren] oplyser, at han er ... leder nede i ... klubben, hvor han er kommet meget før ulykken. [Klageren] fortæller, at da han ikke længere selv kan [sport], er det svært at komme derned, og han mister derved den sociale kontakt han havde i ... klubben.

[Klageren] fortæller, at der ikke er overskud til at gøre noget af det han godt kan lide. '*Der er for mange ting der fylder med alt det offentlige, og det tager overskuddet og går ud over det sociale.*'

Hukommelse & koncentration:

Adspurgt til hukommelse og koncentration svarer [klagerens] kæreste, ..., '*vi snakkede om det lige før du kom. Det har helt sikkert påvirket hukommelsen.*' [Klageren] uddyber, at han plejer at have en god hukommelse, men at den nu indimellem svigter. [Klageren] fortæller, at det formentlig har noget at gøre med den manglende søvn, men at det også kan skyldes stress over økonomien og hele situationen med kommunen.

[Klageren] oplyser, at han føler det er hans korttidshukommelsen der svigter, og at han skriver en masse små sedler, som han har til at ligge rundt omkring, for bedre at kunne huske.

[Klageren] forklarer, at han har svært ved at koncentrere sig, fordi han bliver distraheret af smerterne i skulderen. Adspurgt til dette uddyber [klageren], at det er svært at følge med i et program

i fjernsynet, fordi han konstant skal ændre position, hvor han rykke sig rundt eller skal op at stå. [Klagerens] kæreste ... uddyber, at hun kan se på hans blik mens de snakker hvis han får ondt, *'hans blik flakker lidt, og så kan man fornemme at han lige zoomer ud af samtalen.'*

Potentielle udviklingsmuligheder

Ved fortælling om sine ressourcer og styrker oplyser [klageren], at han gerne vil gøre tingene selv, og at han ikke er meget for at bede om hjælp fra venner og bekendte. [Klageren] fortæller, at han er god til hans arbejde som også interesserer ham. [Klageren] fortæller, at han forsøger så hvidt muligt at gøre tingene selvom han har smerter. *'Indimellem halter det lidt med fx at få skiftet til sommerdæk osv.'*

[Klageren] fortæller, at han håber, at han kan blive bevilliget flexjob, og at han kan få en økonomisk håndsrekning for at kunne tage en sygedag engang i mellem. *'Drømmescenariet ville være at kunne fortsætte med mit arbejde, men uden at skulle bekymre mig om økonomien, og så at kunne tage en dag fri indimellem hvis smerterne er helt slemme'.*

[Klageren] oplyser, at han også håber på, at han og kæresten kan flytte sammen, for at gøre tilværelsen lettere for dem begge.

[Klageren] forklarer, at han ønsker at komme i gang med 'U-turn', eller et smerteforløb, men at det pt. vil tage for meget tid som han ikke vil kunne bruge på at arbejde, *'det vil gå for meget ud over indtjeningen, og det er der ikke økonomi til pt.'*

Hjælpe midler:

Der har løbende gennem samtalen været drøftet hjælpemidler og strategier og [klageren] har afslået behov for hjælpemidler til køkkenet. [Klageren] fortæller, at han har fået lavet en protese ved en bandagist, som skulle kunne hjælpe ham en smule med at løfte den dårlige arm. [Klageren] fortæller, at han har forsøgt at bruge den på arbejdet, men at det ikke kan lade sig gøre i hans branche, fordi den er mere i vejen end til hjælp.

[Klageren] fortæller, at han ikke tænker, at der er nogle hjælpemidler, der kan hjælpe ham, og at han selv efterhånden har sørget for det meste.

'Det er systemet der er skruet helt forkert sammen', fortæller [klageren] med vrede i stemmen. *'Systemet har vist, at nu er du kommet til skade, men du skal lægge dig helt ned før vi kan hjælpe. Jeg er nok naiv, men jeg troede der var et system der var klar til at hjælpe, hvis man var ved at vælte.'*

Skånehensyn:

Adspurgte hvilke skånehensyn [klageren] oplever som de væsentligste hjemme oplyser han, at han ikke skal løfte tungt, og at han skal huske at tage fat om ting med sin højre arm. [Klageren] fortæller, at han har købt at hæve sænkebord, en bil med automatgear samt en tørretumbler, der alt sammen kan hjælpe ham i hverdagen.

[Klageren] fortæller, at han forsøger at få hjælp på arbejde ved at leje et par ekstra hænder, men at det er dyrt, og at han forsøger at gøre det meste selv, selvom det nogle gange tager længere tid.

[Klageren] oplyser derudover, at han skal veksle mellem at sidde og stå op, og at han skal skifte stilling når han sidder længe ad gangen.

Observationer

Ved ankomst til boligen ses åben yderdør med fluenet der lukker af indtil huset. [Klageren] kommer om og tager imod u.t. som spørger til parkering. [Klageren] svarer, *'du kan holde på den anden side af vejen, men det er jer selv der har lavet reglerne med hvor længe man må parkere, så det må du jo vide'*.

[Klageren] byder indenfor og viser u.t. ind i køkkenet og hen til spisebordet, hvor [klageren]s kæreste sidder med benene og armene over kors. [Klageren] præsenterer sin kæreste ..., og fortæller at hun gerne vil være med under samtalen. [Klageren] og [kæresten] skitseres rammen og formålet med samtalen, og [klageren] fortæller, at nu må der gerne snart ske noget. Adspurgt til dette, fortæller han, hvordan han mangler information og handling i hele sagen med kommunen.

Det observeres, at [klageren] sidder tilbagelænet i stolen og indimellem gnubber hans venstre skulder. Konfronteret med dette fortæller [klageren], at han gør det når smerterne er slemme, og at han har følelsen af at noget sidder i klemme.

[Klageren] og [kæresten] observeres som værende frustrerede og påvirkede af situationen og den manglende aktivitet fra kommunen. Det observeres, at de indimellem kommer med spydige kommentarer til u.t., som der formodes at være henvendt til jobcentret.

Det observeres, at efter ca. 1 time begynder [klageren] at sidde uroligt på stolen. Ved konfrontation fortæller han, at han kan mærke at han har siddet for længe, og han rejser sig derefter for at bevæge hans venstre skulder, hvorefter han kort tid efter sætter sig ned igen.

Konklusion

[Klageren] er [i 50'erne] år og beretter om fysiske smerter og udfordringer, der dagligt påvirker ham psykisk. [Klageren] beskriver nedsat hukommelse og koncentration, og kæresten oplyser, at hun oplever at [klageren] *'zoomer ud'* i samtaler når han får ondt. [Klageren] skønnes at være i bearbejds- og acceptfasen. hvor han opleves med ressourcer i forhold til at søge udvikling og forbedring af sin situation, samtidig med, at han reagerer med negative tanker om sig selv og den situation han befinder sig i. [Klageren] opleves med frustrationer over systemet, hvilket formodes at skyldes afmagt og lav grad af mulighed for at ændre på sin helbredsmæssige situation.

[Klagerens] generelle ADL (almindelige daglige livsførelse) er nedsat grundet hans udfordringer. Hans PADL (personlige almindelige daglige livsførelse) beskrives som fungerende, men nedsat, hvor han beretter om smerter og udfordringer med påklædning, hvor han har fundet egne strategier og dermed får det til at fungere. [Klagerens] IADL (instrumentale — praktiske gøremål) er nedsat, men fungerende, hvor han beskriver besvær med at bruge begge arme grundet smerter i venstre skulder, og overbelastning i højre arm. [Klageren] beskriver at han laver mad, handle, gøre rent, ordne vasketøj, sidde ved computer/mail mv. Dette med nedsat funktion og hastighed, idet han kun kan anvende højre arm.

[Klageren] opleves med forsøg på energiforvaltning, og beretter om smerter og frustration. Der beskrives, at [klagerens] daglige gøremål øger smerteniveauet, startende ved at skulle stå op og tage tøj på, og at [klageren] herefter tager på arbejde. Dette formodes både at skyldes en høj ar-

bejdsidentitet og af økonomisk nødvendighed, og der kan være mindre bekymring for, om [klageren] yder over evne. Det skønnes som vigtigt at bevare nuværende funktionsniveau og undgå forværringer. Efter besøg i hjemmet, og ud fra [klagerens] beretninger skønnes et evt. smerteforløb eller opfølgning på U-turn forløb, at være befordrende for hans livskvalitet, og det er uvist, hvorvidt det kan fremme arbejdsevnen. Det er uvist hvorvidt [klagerens] søvnmonster og bekymringer kan forbedres. Samtalen har ikke medført ønske eller behov for hjælpemidler.

[Klageren] har udtrykkeligt ønsket at blive bevilliget flexjob, for at forbedre hans økonomiske situation, give ham mulighed for hviledage ved svære smerter, og mindske hans bekymringer og stress i forbindelse med hans økonomi."

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 29/10 2020 fremgår bl.a.:

"Tidligere

...

2003, ... Sygehus, ortopædkirurgisk afdeling: kikkertoperation venstre knæ, oprensning, fortsat mén.

Dispositioner

Der foreligger ikke tidligere skader svarende til aktuelle venstre skulder før nuværende ulykkestilfælde i 2016 og der er heller ikke tilkommet yderligere skader eller sygdomme efter aktuelle ulykkestilfælde.

Medicin

Lansopram 30 mg p.n.

Ibumetin 400 mg

Pamol 2 tabletter efter behov

Cannabisolie dagligt gennem den sidste måned

Har derudover mulighed for at tage morfinpræparat, formentlig Dolol 50 mg efter behov, dette meget sjældent. Angiver at han tager p.n. Ibumetin og Pamol et par gange ugentligt.

Allergi

Ingen kendte allergi overfor medicin.

Socialt

.... Patienten har været i jobafklaringsforløb efter ulykken i 2016 og efter 2 operationer i 2016 og 2018 blev patienten i oktober 2019 tildelt tilskud som selvstændige erhvervsdrivende med personlig assistance. I øjeblikket under afklaring omkring flexjob i eget virksomhedsregi.

Sygemelding

Patienten var sygemeldt i forbindelse med aktuelle ulykkestilfælde fra 28.7.2016 frem til 19.9.2016, derefter var han gradvist gået op i timer frem til februar 2017. På grund af vedvarende symptomer blev patienten nødt til at gå ned i tid efterfølgende. I forbindelse med operation august 2017 sygemeldt frem til marts 2018 og ved anden operation sygemeldt fra december 2018 til juni 2019.

Fysioterapi

Behandlet ved fysioterapeut i 3 konsekutive forløb, afsluttet i 2019 ved ... Sygehus, hvor der ikke kan tilbydes yderligere.

Øvrige organsystemer

...

Bevægeapparat: Patienten har kendte ryggene lændenært uden udstråling og derudover følger fra venstresidige knæskade med smerter, hævelsestendens, problemer med knæliggende positioner, hugsiddende stillinger, samt forcering af trapper og stiger. Kan i perioder opleve at knæet låser, når det belastes. Har derudover smerter fra albuerne, sekundært til hans skulderproblemer.

Aktuelle

Den 28.7.2016 faldtraume fra stige på venstre skulder, primært set på Akutafdelingen ... Sygehus, hvor man påviser instabilt venstre kravebensled, behandler patienten primært konservativt med slynge. Pt. bliver revurderet på grund af vedvarende smerter i august 2016, hvor man finder fortsat nedsat bevægelighed og smerter fra venstre kravebensled, derefter bliver han ultralydsskannet og man påviser fortsat følger fra kravebensledsskred, intakt styresenemanchet. Patienten bliver blokadebehandlet 1-7 omgange og bliver afsluttet i februar 2017.

Patienten søger second opinion april 2017 i [by], hvor man rejser mistanke om kombineret kravebensluksation med styreseneskade og foretager MR-skanning, som viser følger efter kravebensluksation, men samtidig mistanke om delvis styresenelæsion. Patienten indstilles til kikkert-operation den 1.8.2017, hvor man påviser en subtotal afrivning af styresenen (supraspinatus) delvis afrivning af subscapularissenen og man foretager rekonstruktion. Patienten bliver intensivt genoptrænet efterfølgende og bliver fulgt til kontrol ½ år efter, i marts 2018, hvor patienten har fremgang, svarende til styresenemanchet, men fortsat generes af kravebensleddet. Man aftaler, på grund af manglende fremgang, operativ stabilisering, som foretages december 2018, hvor man stabiliserer hans venstre kravebensled. Postoperativt trænes patienten igennem efterfølgende på ... Sygehus og kontrolleres efter 3 måneder, i marts 2019 med røntgen og klinisk kontrol, hvor man finder tilfredsstillende forhold og ser ham yderligere til ½-årskontrol juni 2018, hvor han bliver afsluttet.

Klager

1. Smerter

Patienten har konstante smerter i venstre skulder/skulderåg med udstråling til nakke, skulderblad og venstre overekstremitet. Smerterne provokeres både ved lejring om natten med dårlig søvn til følge, forværres ved aktivitet, specielt over skulderhøjde og derudover er smerterne også til stede i hvile. Han angiver en VAS-score på 7-8. Smerten beskrives som murrende uro, uden kendt neurogen karakter.

2. Kraft

Angiver nedsat kraft idet han ofte mister kraft under arbejde, har problemer med at fastholde emner og værktøj, taber ofte ting og bliver hurtigt udtrættet svarende til venstre overekstremitet.

3. Bevægelse

Har reduceret aktiv bevægelse, men god passiv bevægelse, har problemer med at arbejde over skulderhøjde, af- og påklædning kan genere ham og bilkørsel er ligeledes generende. Anvender automatgear.

4 Øvrige

Problemer med at overkomme havearbejde, leg med børn., rengøring og alle lettere huslige aktiviteter. Angiver sig hypersensibel over venstre skulderåg, generet ved tøj og andet over skulderen.

Psykisk

Føler sig belastet af hans situation rent arbejdsmæssigt med firma, og også med hensyn til økonomien.

6. Neurologi

Angiver sovende fornemmelser i venstre overekstremitet diffust uden egentligt dermatommønster.

Objektivt

Sygdomshistorie fremføres rolig og relevant uden appellerende eller aggraverende adfærd på nogen måde. ... Angiver sig højrehåndet, vurderes som ASA 2 patient. Virker psykisk stemningsneutral.

...

Ryg

Cervikalt: Lette myogene forandringer, mest udtalt på venstre side perikranielt, ingen ossøs cervikal ømhed.

Bevægelse: Let reduceret sidedrejning, specielt mod højre side. Pæn fleksion og ekstension.

Kollisionstest: Der er negativ foraminal kompressionstest bilateralt.

Thorakolumbalt: Der ses let affladet thorekal kyfose og affladet lændelordose. Der er ingen ossøs eller sikker paravertebral muskulær ømhed. Finger-gulvafstand 50 cm, let hæmmet fleksion ved sidebevægelser med noget fikseret lændeparti.

Bækken: Stabilt, balanceret bækken. Ømhed ilio-lumbalt.

Skuldre

Topografi:

Venstre: Der ses følger fra cikatrice, dels en mindre cuff-cikatrice anterolateralt på 4-5 cm og en lang længdegående cikatrice over klavikel lateralt over AC-leddet på 9 cm. Let prominierende venstre AC-led, men det virker stabilt, sammenlignet med højre side. Der er ømhed omkring AC-leddet. Der er diskret muskulær ømhed i området og patienten har ubehag ved berøring af skulderen. Normale forhold på højre side. Der ses diskret atrofi af muskulaturen omkring skulderåget på venstre side, normal på højre. Skulderbladet står lidt displaceret, kan redresseres, tendens til hængende venstre skulder, sammenlignet med højre. Der er ømhed, svarende til den skapulære muskulatur på venstre side, uøm på højre side.

Bevægelighed:

Højre, aktivt: udadføring 0/180, fremadføring 0/180, bagudføring 40, udadrotation 70, indadrotation TH6, passivt samme bevægeudslag.

Venstre, aktivt: udadføring 90, fremadføring 90, bagudføring 20, udadrotation 40, indadrotation til hoftekam. Passivt kan han sideføre og fremadføre til ca. 100 grader.

Kollisionstest: uspecifikke subakromielle tests, positiv AC-test på venstre side, normale på højre.

Cuff: Isometrisk testet viger han for test på supraspinatus, velfungerende på infra ternes minor og på subscapularistest.

Kraft: Reduceret abduktions- og udadrotationskraft på venstre, normal på højre. Pæn, egal indadrotationskraft bilateralt.

Albuer

Upåfaldende topografi, men med ømhed specielt på højre laterale epikondyl, som tegn på overbelastning, tennisalbue, ingen ømhed medialt bilateralt. Diskret ømhed på venstre albue lateralt.

Bevægelse: Af bløddele, stabile albuer, let nedsat kraft på venstre side, sammenlignet med højre.

Hånd/fingre

Svarende til højre side ses amputation af 3. finger på PIP-ledsniveau, arbejdsprægede fingre bilateralt. Der er pæn samle-spredefunktion, normal PVA-afstand fraset fra højre finger på grund af amputation. Normal opponensfunktion. Let nedsat fleksion over begge håndled, pæn ekstension.

Kraft: Der er god kraft ved håndtryk uden sideforskel, god kraft over begge håndled.

Neurologi

Patienten angiver hypæstesi omkring cikatricer ved venstre skulder og noget anderledes ubehag, nærmest hyperæstesi andre steder omkring skulderen ved berøring. Der er normal egal berøringssans ned langs overekstremiteterne.

Underekstremiteter

Stående ses pæne akser.

Hofter: Fri bevægelighed. ingen positiv FAI-test, ingen muskulær ømhed.

Knæ: Bevæges bilateralt af bløddele, ingen ansamling, stabile.

Fodled: Upåfaldende.

Kraft: Fri kraft over begge underekstremiteter, normal neurologi.

Resumé

[I 50'erne] [håndværker], som beskadiger venstre skulder i forbindelse med fald i 2016. Efterfølgende opereret x 2 på baggrund af styresenelæsion, samt kravebensluxation og fortsat med nedsat bevægelse, kroniske smerter, samt krafttab og bevægeproblemer, svarende til aktuelle skulder.

Patienten er behandlet intensivt med genoptræning i lang tid.

Diagnoser

Contusio regio humeroscapularis sin., sequelae, følger efter kvæstning af venstre skulder

Ruptura musculus supraspinati sin, overrevet styresene venstre skulder

Luxatio articulatio acromioclavicularis sin, skred i venstre kraveben

...

Konklusion

Ved gennemgang af sagsakter og klinisk kontrol, samt vurdering af patient finder undertegnede, at patienten, efter aktuelle ulykkestilfælde, har pådraget sig varige mén svarende til hans venstre skulder/arm.

Tilstanden er færdigopereret ortopædkirurgisk med de tidligere indgreb og der kan ikke med overvejende sandsynlighed forbedres på denne tilstand ved yderligere kirurgi og for den sags skyld heller ikke ved yderligere genoptræning. Tilstanden er aktuelt stationær og har været det siden årsskiftet 2020.

Vedrørende skånehensyn må patienten forvente permanente skånehensyn for al form for skulderarbejde over skulderhøjde med byrder og belastninger i denne position og væk fra kroppen. Patienten har begyndende overbelastningssymptomer fra modsatte arm og specielt albuer bilateralt, som tegn på at han overbelaster i øjeblikket. Har derudover en gammel knæskade og rygproblemer, som ligeledes begrænser patienten. Vedrørende skånehensyn vil det i langt overvejende belastende erhverv være generende og patienten må forvente at have problemer i enhver form for skulder-albue-armbelastende arbejde med monotone, skiftende arbejdsbelastninger. Patientens skånehensyn vurderes som varige.

...

Speciallæge i skulder-albuekirurgi."

Af kommunal akt "min sag" fremgår bl.a.:

"1.4 Seneste job og uddannelse

Beskrivelse:

Seneste job: Selvstændig [håndværker]. [Klageren] har haft egen [håndværker]virksomhed siden 2011. I oktober 2019 blev han bevilliget tilskud til selvstændige erhvervsdrivende, hvor [klageren] selv skal arbejde 9-10 timer i ugen og har mulighed for personlig assistance til de tunge opgaver. [Klageren] er afklaret med at han må afvikle virksomheden hvis han visiteres til fleksjob.

Periode:

2011 - nu.

...

1.6 Seneste aktiviteter (praktikker og tilbud) Aktivitet

Selvstændig [håndværker]

Job

[Håndværkerfirma] ...

Formål og udbytte

Grundet de samlede helbredsmæssige udfordringer og den økonomisk pressede situation er det ikke vurderet muligt at iværksætte yderligere beskæftigelsesrettede tilbud med henblik på at afklare arbejdsevnen yderligere.

[Klageren] er bevilliget tilskud til selvstændig erhvervsdrivende på baggrund af varig og væsentlig nedsat arbejdsevne i forhold til arbejdet i egen virksomhed.

Det viser sig at [klageren] har vanskeligt ved at få det til at hænge sammen både fysisk og økonomisk.

[Klageren] forklarer, at han i praksis selv kan tilrettelægge sit arbejde både i forhold til timer og opgaver. [Klageren] takker nej til større opgaver som han ved han fysisk ikke kan holde til fx tagudskiftning.

Ved tunge opgaver kan han anvende personlig assistance (se beskrivelse nedenfor) og ellers er [klageren] afhængig af at kunne hyre andre ind, til at udføre selve arbejdsopgaverne, hvor han så kan lede og fordele arbejdet. Men det kan være vanskeligt at få til at hænge sammen økonomisk, da det presser prisen op og tager længere tid. Derudover forklarer [klageren], at hvis arbejdet ikke laves godt nok, så må han selv rette op på det, for at han kan levere et ordentligt resultat til kunden og det kan han ikke holde til fysisk.

[Klageren] tager derfor primært småopgaver og forklarer, at det er lidt som en vicevært/pedel funktion.

[Klageren] forklarer, at arbejdsopgaver som normalt vil tage 3 timer, nu kan tage ham 5-6 timer grundet de fysiske begrænsninger. Det er derfor vanskeligt for ham at få det til at hænge sammen økonomisk i virksomheden, da han ikke kan kræve en højere pris ved kunderne.

[Klageren] må tage flere timer end de 9-10 timer pr. uge som han er afklaret til, for at få virksomheden til at løbe rundt. Aktuelt arbejder [klageren] omkring 30 - 40 timer i ugen når man tager alt med som pauser, kørsel, regnskab mm. [Klageren] forklarer dog det er svingende. Han forklarer at på trods af det kan det kun lige gå økonomisk fordi han ikke er så effektiv som tidligere. [Klagerens] effektivitet falder i takt med at hans smerter øges. Dertil kommer forværrede helbred.

Det presser [klageren] både fysisk og psykisk. [Klageren] oplever øgede smerter når han presser sig selv og han udtaler 'at det også slider på hovedet, når man ikke kan betale sine regninger.' Derudover fortæller [klageren], at han ikke bare kan tage færre timer den ene uge og så flere timer i de efterfølgende uger, da det øger hans smerter yderligere og det bliver en ond cirkel.

Periode

18.10.2019 – nu.

Aktivitet

Personlig assistance 470t/ året

Personlig assistance

[Håndværkerfirma] ...

Formål og udbytte

[Klageren] er bevilliget personlig assistance med henblik på at fastholde ham i arbejdet.

Timetal pr. uge er øget i 2021 fra 5 timer i ugen til 10 timer i ugen.

[Klageren] beskriver, at det kan bruges når han fx skal montere vinduer eller der skal skiftes en facadedør og bare generelt når det er tunge opgaver. [Klageren] har dog ikke brugt ordningen ret tit, da det rent praktisk er svært at gennemskue. [Klageren] forklarer, at han ikke må bruge assistancen til små opgaver, som han primært tager ind, fordi han ikke kan klare de større opgaver fysisk. Derudover er det ikke nemt at få en mand til at komme og hjælpe to timer her og der, når andre tilbyder 10 timer eller mere. [Klageren] forklarer, at hvis han lejer en mand ind i flere timer, skal han også selv være der i flere timer og det kan han ikke fysisk.

Periode

01.01.2020 - 31.12.2021.

...

Aktivitet

Jobafklaringsforløb

Formål og udbytte

1. Jobafklaringsforløb:

Der indstilles til, at 'afklaring af behandlingsmuligheder/-tilbud afventes- Løbende indhentes relevant dokumentation til sagen. Evt. beskæftigelsesrettet indsats må afvente afklaring ift. behandling'.

[Klageren] er i denne periode under behandling ved ... sygehus, hvor han opereres af 2 omgange med efterfølgende genoptræningsforløb. [Klageren] arbejder fortsat delvist i perioden.

2. Jobafklaringsforløb:

Jobafklaringsforløbet forlænges og 'teamet indstiller til: støtte til fortsat deltagelse i behandling/træning, fortsat delvis raskmelding i egen virksomhed - med plan om optrapning af timer på sigt/alternativt nyorientering i forhold til arbejdsmarkedet, såfremt de helbredsmæssige forhold fortsat vil være en barriere for tilbagevenden til arbejdet som selvstændig [håndværker]'.

[Klageren] passer sin fysioterapeutiske træning, og har været tilknyttet den samme fysioterapeut under hele forløbet ved ... Sygehus. [Klageren] laver også øvelser i hjemmet. Det vurderes derfor ikke relevant, at [klageren] deltager i forløb ved U-turn.

[Klageren] har forsøgt at øge i tid i sin virksomhed, med det resultat, at han fik øgede smerter. [Klageren] ønsker at blive i sin egen virksomhed, og ønsker derfor ikke at ny-orientere sig på arbejdsmarkedet. Egen læge vurderer samtidig, at [klagerens] arbejdsevne er varig og væsentlig nedsat. [Klageren] ønsker muligheden for personlig assistance ordning undersøgt, da dette vil medvirke, at han kan påtage sig flere opgaver i firmaet, og derved potentielt øge sin arbejdstid 1-2 timer om ugen.

Periode

01.02.2017 - 20.10.2019."

Af rehabiliteringsplanens forberedende del fremgår bl.a.:

"[Klageren] ([i 50'erne]) har været sygemeldt siden d. 28-07-2016, efter en ulykke, hvor han falder ned fra en stige og beskadiger venstre skulder, ryg og højre underben. [Klageren] overgår til jobafklaringsforløb d. 31-01-2017.

[Klageren] er selvstændig [håndværker] (enkeltmandsvirksomhed). Kort efter ulykken genoptager [klageren] sit arbejde delvist (25 %), og arbejder pt. ca. 9-10 timer ugentligt.

Socialt er [klageren] blevet skilt under sygemeldingen, og at han er udfordret på økonomien.

I forbindelse med ulykken bliver [klageren] fejlbehandlet ved ... Sygehus, hvor man ikke scanner skulderen. [Klageren] tilbydes konservativ behandling med fysioterapi samt blokadebehandling, som ikke har den ønskede effekt. [Klageren] henvises til ... Sygehus, hvor man finder uopdagede skader på skulderen, og [klageren] opereres i august 2017.

Efterfølgende deltog [klageren] i et genoptræningsforløb, men grundet instabilitet i skulderen, opereres han igen i december 2018. [Klageren] er derfor i gang med et nyt genoptræningsforløb ved ... Sygehus. Lægen ved ... Sygehus oplyser, at der ikke kan tilbydes flere kirurgiske tilbud, og [klageren] afsluttes.

[Klageren] har et stort ønske om at blive i sin nuværende virksomhed. Han har formået at indrette sin arbejdsdag således, at han kan arbejde ca. 9-10 timer ugentligt. [Klageren] varetager primært mindre opgaver (vicevært lignende arbejdsopgaver). Han kan også udføre lidt større opgaver, men dette kræver at han må leje udstyr. [Klageren] ønsker at få undersøgt, om han kan være berettiget til tilskud til selvstændig virksomhed.

Udfordringer: Det ses som en udfordring, at [klageren] på trods af to operationer og efterfølgende relevant genoptræning fortsat oplever smerter i sin skulder. [Klageren] har fået at vide, at det ikke forventes, at han bliver 100 % smertefri, og at han formodentlig vil have en méngrad på 25-30%. [Klageren] er afsluttet fra ... Sygehus, da man ikke har yderligere behandlingsforslag. Egen læge vurderer, at [klagerens] arbejdsevne er varigt og væsentligt nedsat.

Udviklingsmuligheder: Der ses udviklingsmuligheder i, at [klageren] fortsat modtager fysioterapeutisk genoptræning, og der er en forhåbning om, at man kan bedre tilstanden, så [klageren] forhåbentligt vil opleve en let øget livskvalitet. [Klageren] har en stærk arbejdsmoral, og et stort ønske om at vende tilbage til sin virksomhed. Muligheden for personlig assistance ordning til de mere fysisk betonede arbejdsopgaver er også blevet drøftet. En snarlig afklaring og en forhåbning om en bedret økonomi, vil ligeledes være fordrende for [klageren].

...

3. Beskæftigelsen i virksomheden

a. Hvilke arbejdsopgaver har du i virksomheden?

[Håndværker]arbejde af varierende type: skifte loft/gulve, døre/vinduer, div. spjældopgaver. Udarbejde tilbud til kunder, regnskab mm.

b. Hvilke opgaver har du svært ved at udføre i virksomheden?

[Klageren] har vanskeligt ved at løse de mere fysisk krævende arbejdsopgaver som eks. isætte vinduer og døre. Derudover har han svært ved at have armene over hovedet i længere tid (eks. når han skal udskifte loft).

- Hvad gør du for at kompensere for disse udfordringer? (hjælpemidler, fremmed hjælp, andet)

[Klageren] har af og til lånt en vinduesløfter, men dette koster penge, som han er nødt til at fakturere kunden for. Ellers har han set sig nødsaget til at takke nej til større opgaver.

Muligheden for en personlig assistance ordning er ved at blive undersøgt.

c. Hvor mange timer om ugen kan du arbejde i virksomheden?

[Klageren] oplyser, at han arbejder ca. 9-10 timer om ugen.

d. I hvilket omfang har du arbejdet i virksomheden de sidste 24 måneder? (skal dokumenteres)

[Klageren] har op til sygemeldingen arbejdet fuld tid (37 timer), og virksomheden har været hans hovedbeskæftigelse."

Af lægeattest til rehabiliteringsteam af 28/1 2021 fremgår bl.a.:

"2.2. Relevante helbredsforhold

...

Der henvises til tidligere rehabiliteringsattest, dateret 20.05.2019. Siden sidst har [klageren] (...) været til vurdering hos ortopædkirurgerne, som ikke havde behandlingstilbud til ham. Han blev derfor afsluttet og siden dengang er der ikke sket noget nyt i forhold til hans skuldertilstand. Smerterne og begrænsningen er fuldstændig den samme. Tilstanden er altså stationær. Han har lidt skavanker fra ryggen og især ve. knæ, hvor han tidligere er opereret tilbage i 2003. Hans primære problem er dog smerterne og funktionsnedsættelsen af ve. skulder. Som beskrevet i attestanmodningen har [klageren] haft svært ved økonomisk at få det til at løbe rundt med kun at arbejde 9-10 timer ugentligt og derfor ind i mellem arbejdet mere, hvilket han ikke har kunne holde til i længden. Han er blevet tiltagende frustreret og generelt mentalt meget påvirket af sin situation, specielt i forhold til uafklaringen økonomisk og job fremadrettet. Han beskriver, at hans humør dykker i perioder, hvor han selv af og til frygter at havne i en depression. Han er tydeligt belastet og har belastningssymptomer i form af bl.a. påvirket hukommelse og nedsat koncentrations-evne. Han tester ikke positiv for depression aktuell, men er synligt meget påvirket af sin situation.

Siden sidst har han fået konstateret sarkoidose men er ikke i medicinsk behandling, men går fortsat til kontrol hos lungemedicinerne. Han har en del hoste og kvalme. Han har været forsøgt behandlet med lungemedicin uden effekt.

2.3. Særlige hensyn

...

Som anført ved tidligere attest [klageren] stadig svært ved at bruge ve. arm, særligt hvis det er arbejde over skulderhøjde og ved tunge løft. Han kan heller ikke skrue med ve. hånd. Generelt er næsten alt arbejde med ve. hånd påvirket. Han har svært ved at køre trillebør. Føler sig ofte træt og arbejder langsommere. Mentalt er han ret belastet aktuelt som anført i foregående afsnit. Han har stadig lidt restsymptomer fra sin sarkoidose.

Han har forsøgt at arbejde som tidligere aftalt med løntilskud i eget firma. Det var aftalt, at han skulle arbejde 9-10 timer ugentligt. I perioder har han været nødt til at arbejde mere, da han ikke økonomisk kunne få det til at hænge sammen. Det har så belastet ham for meget og har forværret hans tilstand og dermed medført, at han aktuelt sidder med behov for fleksjob. [Klageren] tager periodevis en del smertestillende, men desværre har håndkøbsmedicin ikke særlig stor effekt på hans smerter. Der er forsøgt med syntetisk morfin, der ikke virkede godt på smerterne og i stedet gav ham bivirkninger.

2.4 Lægens kommentarer til patientens opfattelse af eget helbred

...

[Klageren] beskriver med egne ord, at han brænder for [håndværker]faget. Han vil meget gerne fortsætte i sit fag og har ikke mod på brancheskift. Han føler også, at han er for gammel til omskoling. Han har store frustrationer i forhold til at skulle afhænde egen virksomhed. Det har passet ham godt at være herre i eget hus, og han er ked af at skulle opgive det, men kan godt se, at det ikke går rundt, hverken fysisk eller økonomisk, som situationen er nu. Kunne han få sit ønske opfyldt, ville han ønske en større compensation til aktuelle ordning, hvor han fortsat kunne være kompenseret i eget firma. Da det ikke lader sig gøre, ser han ikke anden udvej end at afhænde firmaet og forhåbentligt blive indstillet til fleksjob.

Undertegnede tænker, at det er ganske forståeligt, at [klageren] ikke kan klare flere timer end aktuelle med skulderskaden og de øvrige skavanker, og jeg tænker, at der er brug for, at han får afklaret sin situation snart. Det påvirker ham som anført meget mentalt, at det kan jeg tydeligt mærke på ham i konsultationen."

Af rehabiliteringsteamets indstilling af 14/4 2021 fremgår bl.a.:

"A: Rehabiliteringsteamets indstilling og begrundelse

Indstilling:

Der indstilles til visitation til fleksjob, da arbejdsevnen findes varigt og væsentligt nedsat grundet varige følger efter skulderskade i 2016.

Arbejdsevnen er nedsat i et sådant omfang, at [klageren] ikke vil kunne varetage arbejde på ordinære vilkår.

Den tværfaglige forståelse af borgerens situation - begrundelse

...

Beskæftigelse/uddannelse:

[Klageren] er [i 50'erne]. Han er uddannet [håndværker] i 2010 og har siden 2011 arbejdet med selvstændig [håndværker]virksomhed. [Klageren] har en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet. Han bliver bevilget tilskud til selvstændig virksomhed i oktober 2019 grundet følger efter skulderskade i 2016. Forinden dette var [klageren] i en længere periode sygemeldt og var delvist raskmeldt.

Socialt:

....

[Klageren] har forinden skulderskaden været aktiv i en lokal ... klub, men da han ikke længere kan [sport] er det svært for ham at komme derned. [Klageren] håber på sigt at han få flere ressourcer, så han kan deltage i bl.a. oplæring af de unge medlemmer. Endvidere har han tidligere været fysisk aktiv med løb og cykling. Løb kan han ikke længere holde til, da stødene i kroppen giver smerter i skulderen. Men han cykler fortsat gerne på jævnt underlag.

Helbredsmæssigt:

Der foreligger i sagen ortopædkirurgisk speciallægeerklæring fra 29.10.2020. Af denne fremgår følgende diagnoser: Følger efter kvæstelse af venstre skulder, overrevet styresene i venstre skulder, skred i venstre kraveben, bindevævssygdom samt amputation af finger. Der er tale om faldtraume fra stige den 28.07.2016, hvor han beskadiger venstre skulder. [Klageren] har i forløbet været opereret og blokadebehandlet af flere omgange på forskellige sygehuse uden at det har haft den store effekt. Han er nu afsluttet behandlingsmæssigt og der kan ikke peges på yderligere behandlingstilbud.

[Klageren] oplever konstante smerter i venstre skulder, hvor han også oplever snurrende fornemmelser i fingrene, nedsat bevægelighed samt nedsat kraft. Smerterne i skulderen, er som om der er to knogler der gnider mod hinanden. Smerterne forværres når armen løftes eller når [klageren] kommer til at lave for mange forkerte bevægelser. Dertil kommer der tiltagende smerter i højre arm/skulder som følge af at han belaster den i stigende grad for at kompensere for ikke at kunne bruge venstre arm. Han indtager dagligt smertestillende medicin og laver øvelser, som han har fået anvist fra fysioterapeut.

Sundhedskoordinator finder at den helbredsmæssige side af sagen er velbelyst. Der er tale om en varig og væsentlig nedsat funktionsevne og der kan ikke peges på yderligere behandlingsmuligheder.

Beskæftigelsesrettet indsats:

I forbindelse med sygemeldingen og det efterfølgende jobafklaringsforløb blev [klageren] raskmeldt delvis og arbejdede 9-10 timer ugentligt, hvilket timetal han fortsat kunne klare ved overgang til tilskud til selvstændig virksomhed. Endvidere var [klageren] bevilget personlig assistance med ca. 5 timer om ugen til tungere arbejdsopgaver. Han har i forløbet oplevet væsentlig nedsat effektivitet, hvor han før skulle bruge 3 timer til en opgave, var der behov for 5-6 timer til samme opgave. Han havde i udvidet grad behov for at hyre folk ind til tungere arbejdsopgaver grundet de fysiske begrænsninger. [Klageren] har ofte måttet arbejde mere end de 9-10 timer om ugen for at få tingene til at hænge sammen, hvilket har påvirket hans smertetilstand u hensigtsmæssigt. Han har haft et stort ønske om at kunne bevare sin virksomhed, men har nu måttet erkende at dette ikke er muligt grundet de helbredsmæssige udfordringer.

Økonomisk er han presset og han føler at han har nået grænsen både fysisk og psykisk.

[Klageren] har således forsøgt at fastholde egen virksomhed med tilskud til erhvervsdrivende samt personlig assistance, hvilket har vist sig ikke at være en holdbar løsning for [klageren] – hverken fysisk eller økonomisk. Han har vanskeligt ved at overholde sine skånehensyn og oplever øgede smerter og psykisk pres som følge heraf. Ligegyldigt hvilken arbejdsfunktion [klageren] skal bestride, så vurderes det, at han på grund af de helbredsmæssige begrænsninger ikke vil kunne opnå beskæftigelse på ordinære vilkår. Der peges på arbejdsopgaver indenfor pedelområde/lettere [håndværker] opgaver da disse opgaver matcher [klagerens] faglige kompetencer og skånehensyn.

Det vurderes, at yderligere tiltag ikke vil kunne udvikle arbejdsevnen i et sådant omfang, at [klageren] vil kunne varetage arbejde på ordinære vilkår.

B: Rehabiliteringsteamets angivelse af handleretninger og begrundelse

Handleretninger:

...

Teamet peger på arbejdsopgaver indenfor pedel/lettere [håndværker] opgaver.

Begrundelse for handleretninger

- *Angiv væsentlige ressourceområder og eventuelle væsentlige skånehensyn*

[Klageren] har en stor arbejdsidentitet og har et stort ønske om at blive en del af arbejdsmarkedet indenfor pedel/[håndværker]faget.

Skånehensyn:

- nedsat arbejdstid
- ingen arbejde over skulderhøjde
- ikke tungt fysisk arbejde."

Af visitation til fleksjob af 22/4 2021 fremgår bl.a.:

"Din sag har været forelagt på Rehabiliteringsteammøde i Jobcenter ... den 14.04.2021. Rehabiliteringsteamet har valgt at indstille til visitation til fleksjob.

...

Begrundelse

Begrundelsen for visitationen til fleksjob fremgår af rehabiliteringsteamets indstilling, hvor det vurderes, at din arbejdsevne er væsentligt og varigt nedsat.

Der er lagt vægt på din helbredsmæssige tilstand, hvor der er tale om, at du lider af varige følger efter skulderskade i 2016.

Sundhedskoordinator finder helbredstilstanden velbelyst.

Der er også lagt vægt på at du tilkendes tilskud til selvstændig virksomhed i din [håndværker]virksomhed i oktober 2019 samt personlig assistance, men at du efterfølgende ikke kan opretholde virksomheden pga. dit helbred samt væsentlig nedsat effektivitet.

Det vurderes, at yderligere tiltag ikke vil kunne udvikle din arbejdsevne i et sådant omfang, at du vil kunne varetage arbejde på ordinære vilkår."

Af vurdering af fleksjob af 22/6 2021 fremgår bl.a.:

"Stillingen

[Håndværker]

Startdato: 01-06-2021

Slutdato: 14-08-2031

...

Arbejdsfunktion

Udarbejdelse af administrative opgaver, herunder beregning af tilbud samt lettere [håndværker]opgaver m.m.

...

6. vurdering af arbejdssevne

Vurdering af arbejdssevnen i fleksjobbet

Virksomhedens forventede ugentlig arbejdstid 10,00

Jobcentrets forventning til ugentlig arbejdstid 10,00

Jobcentrets vurdering af arbejdsintensitet (i %) 100

Effektive arbejdstimer 10,00

Jobcentrets begrundelse for angivne vurdering af arbejdssevne

Arbejdsgaverne er forenelige med skånebehovet.

Særlige hensyn, fx skånebehov, arbejdspladsindretning, arbejdstidens placering, instruktion ved opgaver

Skånehensyn:

- Nedsat arbejdstid
- Ingen arbejde over skulderhøjde
- Ikke tungt fysisk arbejde."

Af udtalelse fra klagerens arbejdsgiver, som var vedlagt klagerens klage til selskabet af 24/5 2022, fremgår bl.a.:

"Til rette personer

[Klageren] har arbejdet i firmaet siden juni 2021. [Klageren] klager ofte over smerter i skulderen. I den periode han har været her, har vi arbejdet meget med at tilpasse de rette opgaver og rytmer til [klagerens] hverdag, for ikke at unødigt belaste hans skulder. Ved planlægningen af fremtidige arbejder, har både jeg og [klageren] fokus på, at forsætte med den hensyntagen der behøves. Det vil sige at vi undgår opgaver med tungeløft eller for mange gentagende bevægelser. Ved opgaver som vinduesmontering har vi lejet en ekstra mand ind, for at kunne håndtere løftene. Det gælder også for opgaver som beklædning på facader eller montage af lofter.

Vi har det sidste halve år taget konsekvensen af [klagerens] smerter og flyttet hans primære arbejdsopgaver over til tilbud og tilsyn med byggeri. [Klageren] er stadig med som håndværker enkelte gange, men hovedsagelig består hans hverdag nu i at køre mellem byggerierne vi har tilsyn på og lave rapporter fra de gennemgange, samt tilbud og materiale bestilling til vores byggeopgaver. [Klageren] klager dog stadig over smerter, hvis han skal side for længe ved pc i forbindelse

med tilbudsudregning, rapporter eller køreturene mellem byggerierne, så også her må det laves i det flow skulderen og armen tillader.

Med de rette hensyn leverer [klageren] et godt og stabilt stykke arbejde, som vi ser frem til at forsætte med.

...

Indehaver."

Af forsikringsbetingelser 5716-11 af juli 2010 fremgår bl.a.:

"8 Invaliderende og præmiefritagelse

Stk. 1. Forsikringen dækker ved forsikredes erhvervsevnetab som følge af sygdom eller ulykke. Forsikringen dækker kun erhvervsevnetab opstået i forsikringstiden.

Stk. 2. Er Invaliderende og præmiefritagelse tilknyttet forsikringen, så udbetales forsikringsydelsen og der ydes præmiefritagelse på den aftalte indbetaling til forsikringen, hvis forsikrede i forsikringstiden mister 2/3 eller mere af erhvervsevnen som følge af sygdom eller ulykke.

Det fremgår af forsikringsmeddelelsen, om invaliderende og præmiefritagelse er tilknyttet forsikringen.

Stk. 3. Invaliderende og præmiefritagelse er etableret med en karenperiode på 3 måneder, medmindre andet fremgår af forsikringsmeddelelsen. Karenperiodens begyndelse regnes fra det tidspunkt, hvor forsikrede opfylder betingelserne for udbetaling af forsikringsydelsen, men udbetaling og præmiefritagelse begynder først med virkning fra det tidspunkt, hvor forsikredes erhvervsevne har været nedsat med 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne uafbrudt i hele karenperioden. Der udbetales altså ikke for selve karenperioden.

Stk. 4. Fastsættelsen af graden af erhvervsevnetabet sker på grundlag af en lægelig vurdering af erhvervsevnetabet (medicinsk erhvervsevnetab), samt oplysninger om, hvad forsikrede er i stand til at tjene ved egen arbejdsindsats, når erhvervsevnetabet tages i betragtning (økonomisk erhvervsevnetab). Såvel betingelsen om et medicinsk erhvervsevnetab som betingelsen om et økonomisk erhvervsevnetab skal være opfyldt, for at der kan ske udbetaling af invaliderende og bevilges

præmiefritagelse. Se dog reglerne om 'støttede beskæftigelsesordninger'.

Stk. 5. Topdanmarks vurdering af erhvervsevnetabet sker uafhængigt af den vurdering, de offentlige myndigheder eller andre forsikringsselskaber foretager. Topdanmarks vurdering sker altså uden hensyntagen til, om der bevilges ydelser fra det offentlige eller fra andre forsikringsselskaber.

Stk. 6. Udbetaling og præmiefritagelse sker månedligt forud og løber, så længe erhvervsevnen er således nedsat, dog længst til den aftalte udløbsalder eller til forsikredes død forinden. Genvindes erhvervsevnen således, at erhvervsevnetabet udgør mindre end 2/3, stopper udbetalingen af forsikringsydelsen, og der skal igen betales præmie til pensionsordningen. Topdanmark kan til enhver tid forlange dokumentation for, at erhvervsevnen er nedsat.

Stk. 7. Forsikrede skal være under nødvendig lægebehandling og følge lægens råd. Undladelse heraf kan medføre, at udbetalingen og præmiefritagelsen stopper.

Midlertidigt erhvervsevnetab:

Ved midlertidigt erhvervsevnetab forstås, at forsikrede midlertidigt er ude af stand til at passe sit nuværende arbejde. Hvis forsikrede kan passe sit nuværende arbejde i større omfang end 1/3,

udgør erhvervsevnetabet ikke 2/3. Nedsat erhvervsevne foreligger, når forsikrede ikke længere skønnes i stand til ved egen arbejdsindsats at tjene mere end en tredjedel af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og køn.

Udbetaling ved midlertidigt erhvervsevnetab sker i starten af perioden med nedsat erhvervsevne efter karenstidens udløb.

Når Topdanmark har foretaget en vurdering af, om forsikrede varigt har mistet erhvervsevnen, ophører forsikredes ret til udbetaling ved midlertidigt erhvervsevnetab. Denne vurdering sker som regel senest 18 måneder efter den 1. sygedag. Vurderingen kan dog foretages på et hvilket som helst tidspunkt, efter tilstanden har stabiliseret sig. Topdanmark kan dog for et begrænset tidsrum én eller flere gange udskyde vurderingen af det varige erhvervsevnetab. Så længe udskydelsen varer, fortsætter udbetalingen og præmiefritagelsen efter reglerne om midlertidigt erhvervsevnetab.

Varigt erhvervsevnetab:

Fortsætter forsikrede med at være sygemeldt, og har sygdomstilstanden stabiliseret sig i et sådant omfang, at den fremtidige erhvervsevne kan vurderes, foretages en vurdering af, om erhvervsevnen varigt er nedsat med 2/3.

Erhvervsmulighederne bedømmes både inden for forsikredes eget fag, tidligere arbejdsområde, beslægtede fag eller fag, der er egnede i den konkrete situation. Det er således den generelle erhvervsevne og ikke erhvervsevnen i forsikredes hidtidige erhverv, der skal være nedsat.

Fastsættelsen af erhvervsevnetabet sker ved en sammenligning af indtægtsmulighederne med en normal arbejdsindtægt for en person på samme alder med lignende uddannelse i samme egn. Hvis forsikrede anses for egnede til omskoling, og den generelle medicinske og økonomiske erhvervsevne ikke er nedsat med mindst 2/3, stopper udbetalingen og præmiefritagelsen, det vil sige, der bevilges ikke i selve omskolingsperioden.

Støttede beskæftigelsesordninger:

Når det skal fastsættes, hvad forsikrede er i stand til at tjene ved egen arbejdsindsats medregnes løn, ledighedsydelse, samt andre offentlige eller private tilskud, som forsikrede direkte eller indirekte er eller kan være berettiget til at modtage, som led i hel eller delvis forbliven på arbejdsmarkedet som selvstændig eller lønmodtager.

Ledighedsydelse:

Har forsikrede ret til ledighedsydelse fra det offentlige, bortfalder retten til udbetaling fra denne forsikring, hvis forsikrede ikke accepterer et efter Topdanmarks skøn rimeligt tilbud om ansættelse i fleksjob eller et rimeligt tilbud om uddannelse, der kan forbedre mulighederne for at få et arbejde.

Udbetalingen bortfalder endvidere, hvis forsikrede er selvforskyldt ledig efter et fleksjob.

Udbetalingen genoptages efter de almindelige regler i betingelserne, hvis forsikrede enten bevilges førtidspension eller får et fleksjob.

Fleksjob:

Er forsikrede i fleksjob reguleres forholdet af denne bestemmelse.

Opfylder forsikrede det medicinske erhvervsevnetab, dækker forsikringen efter reglerne i stykkerne 1 - 6. Dog nedsættes dækningen med den del af indtægten ved fleksjobbet (inklusive offentligt tilskud), der overstiger den førtidspensionsydelse, forsikrede ville have været berettiget til fra det offentlige. Denne nedsættelse sker, uanset om betingelsen om det økonomiske erhvervsevnetab er opfyldt.

Udbetalingen fra forsikringen beregnes pr. det tidspunkt, hvor Topdanmark accepterer betalingspligten under fleksjob, og udbetalingen fortsætter med det beregnede beløb inklusive eventuel regulering af forsikringsydelsen, indtil forsikrede ikke længere er i fleksjob, aftalen om fleksjob ændrer karakter, eller forsikrede ikke længere er berettiget til udbetaling fra forsikringen af andre grunde.

Topdanmarks vurdering af erhvervsevnetabet sker uafhængigt af det løntilskud der er bevilliget i fleksjobbet."

Nævnet udtaler:

Klageren, som er født i 1960'erne, arbejdede som selvstændig håndværker, da han beskadigede venstre skulder. Han blev sygemeldt i juli 2016. Den 18/10 2019 fik han af kommunen bevilget tilskud som selvstændig erhvervsdrivende, og han skulle arbejde 9-10 timer om ugen. Fra 1/1 2020 fik han personlig assistance i virksomheden 5 timer om ugen, hvilket i 2021 blev øget til 10 timer. Den 1/6 2021 startede han i fleksjob ved et håndværkerfirma på 10 timer ugentligt med 100 % effektivitet. I fleksjobbet udfører han administrative opgaver, herunder beregning af tilbud samt lettere håndværkeropgaver. Han har gener i form af kroniske smerter, nedsat bevægelighed og krafttab i venstre skulder samt belastningssymptomer i form af nedsat hukommelse og koncentration. Han har gener fra lænderyggen, smerter og hævelsestendens i venstre knæ og smerter fra albuerne. Han har skånehensyn i form af nedsat arbejdstid, ingen arbejde over skulderhøjde og ikke tungt fysisk arbejde.

Selskabet har ydet dækning fra 1/11 2016 til 1/5 2018 og fra 1/1 2019 til 1/2 2020. Klageren kræver fortsat dækning fra 1/2 2020, da hans erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3. Han har anført, at fleksjobbet er foreneligt med hans lidelser og skånehensyn, og at han alene kan arbejde 9-10 timer om ugen. Det er afgørende, at det er et afvekslende job, da han ikke er i stand til at udføre et rent administrativt arbejde, der kræver brug af computer i længere tid. Der kan ikke peges på andre arbejdsområder, som i højere grad tilgodeser skånehensynene.

Selskabet har anført, at klageren bør kunne varetage et administrativt arbejde med mere end 1/3 arbejdstid, og hvor han fortsat kan udnytte sin erhvervserfaring. Selskabet har anført, at klageren bør kunne bestride et administrativt arbejde mindst 3 til 4 timer dagligt. Selskabet har anført, at lettere håndværkerarbejde ikke er foreneligt med klagerens gener, at klageren gennem en længere periode har arbejdet cirka fuld tid i sin selvstændige virksomhed, og at han dermed har været i stand til at udnytte væsentlig mere end 1/3 erhvervsevne. Selskabet har anført, at klageren er højrehåndet, og at han har skade på venstre skulder. Han har alene lettere besvær med lænd og knæ, og han tager ikke fast smertestillende medicin.

Af funktionsevnebeskrivelse af 13/10 2020 fremgår det, at klageren "ikke skal løfte tungt, og at han skal huske at tage fat om ting med sin højre arm ... [Klageren] beskriver nedsat hukommelse og koncentration ... [Klageren] beretter om smerter og udfordringer med påklædning, hvor han har fundet egne strategier og dermed får det til at fungere. [Klageren] opleves med forsøg på energiforvaltning, og beretter om smerter og frustration."

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 29/10 2020 fremgår det, at der ikke med overvejende sandsynlighed kan forbedres på denne tilstand ved yderligere kirurgi eller ved yderligere genoptræning. Tilstanden er stationær og har været det siden årsskiftet 2020. Klageren må forvente permanente skånehensyn for al form for skulderarbejde over skulderhøjde med byrder og belastninger i denne position og væk fra kroppen. Klageren har begyndende overbelastningssymptomer fra modsatte arm og specielt albuer bilateralt som tegn på, at han overbelastet i øjeblikket. Klageren må forvente at have problemer i enhver form for skulder-albue-armsbelastende arbejde med monotone, skiftende arbejdsbelastninger.

Af kommunal akt "min sag" fremgår det, at "[Klageren] tager derfor primært småopgaver og forklarer, at det er lidt som en vicevært/pedel funktion. [Klageren] forklarer, at arbejdsopgaver som normalt vil tage 3 timer, nu kan tage ham 5-6 timer grundet de fysiske begrænsninger. Det er derfor vanskeligt for ham at få det til at hænge sammen økonomisk i virksomheden, da han ikke kan kræve en højere pris ved kunderne. [Klageren] må tage flere timer end de 9-10 timer

pr. uge som han er afklaret til, for at få virksomheden til at løbe rundt. Aktuelt arbejder [klageren] omkring 30 - 40 timer i ugen når man tager alt med som pauser, kørsel, regnskab mm. [Klageren] forklarer dog det er svingende. Han forklarer at på trods af det kan det kun lige gå økonomisk fordi han ikke er så effektiv som tidligere. [Klagerens] effektivitet falder i takt med at hans smerter øges".

Af lægeattest til rehabiliteringsteam af 28/1 2021 fremgår det, at klagerens "primære problem er dog smerterne og funktionsnedsættelsen af ve. skulder ... Han er tydeligt belastet og har belastningssymptomer i form af bl.a. påvirket hukommelse og nedsat koncentrationsevne" ... [Klageren] tager periodevis en del smertestillende, men desværre har håndkøbsmedicin ikke særlig stor effekt på hans smerter. Der er forsøgt med syntetisk morfin, der ikke virkede godt på smerterne og i stedet gav ham bivirkninger".

Af udtalelse fra klagerens arbejdsgiver fremgår det, at "[Klageren] klager ofte over smerter i skulderen. I den periode han har været her, har vi arbejdet meget med at tilpasse de rette opgaver og rytmer til [klagerens] hverdag, for ikke at unødigt belaste hans skulder ... Vi har det sidste halve år taget konsekvensen af [klagerens] smerter og flyttet hans primære arbejdsopgaver over til tilbud og tilsyn med byggeri. [Klageren] er stadig med som håndværker enkelte gange, men hovedsagelig består hans hverdag nu i at køre mellem byggerierne vi har tilsyn på og lave rapporter fra de gennemgange, samt tilbud og materiale bestilling til vores byggeopgaver".

Af forsikringsbetingelsernes punkt 8, stk. 4 fremgår det, at "Fastsættelsen af graden af erhvervsevnetabet sker på grundlag af en lægelig vurdering af erhvervsevnetabet (medicinsk erhvervsevnetab), samt oplysninger om, hvad forsikrede er i stand til at tjene ved egen arbejdsindsats, når erhvervsevnetabet tages i betragtning (økonomisk erhvervsevnetab). Såvel betingelsen om et medicinsk erhvervsevnetab som betingelsen om et økonomisk erhvervsevnetab skal være opfyldt, for at der kan ske udbetaling af invaliderente og bevilges præmiefritagelse".

Under "varigt erhvervsevnetab" fremgår det, at "Fortsætter forsikrede med at være sygemeldt, og har sygdomstilstanden stabiliseret sig i et sådant omfang, at den fremtidige erhvervsevne

kan vurderes, foretages en vurdering af, om erhvervsevnen varigt er nedsat med 2/3. Erhvervsmulighederne bedømmes både inden for forsikredes eget fag, tidligere arbejdsområde, beslægtede fag eller fag, der er egnede i den konkrete situation. Det er således den generelle erhvervsevne og ikke erhvervsevnen i forsikredes hidtidige erhverv, der skal være nedsat".

Under "fleksjob" fremgår det, at dækningen nedsættes med den del af indtægten ved fleksjobbet (inklusive offentligt tilskud), der overstiger den førtidspensionsydelse, forsikrede ville have været berettiget til fra det offentlige. Denne nedsættelse sker, uanset om betingelsen om det økonomiske erhvervsevnetab er opfyldt.

Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet den 1/2 2020 overgik til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne, idet klagerens tilstand har stabiliseret sig i en sådan grad, at der kan foretages en vurdering af, om klageren har et længerevarende erhvervsevnetab.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 29/10 2020 og af lægeattest til rehabiliteringsteam af 28/1 2021 fremgår, at tilstanden er stationær og havde været det siden årsskiftet 2020.

Nævnet har også lagt vægt på, at selskabet har ydet midlertidige helbredsbetingsede ydelser i ca. 2,5 år.

Nævnet bemærker, at det efter almindelige forsikringsretlige principper er klageren, som skal bevise rigtigheden og størrelsen af sit krav.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at han efter den 1/2 2020 har et dækningsberettigende erhvervsevnetab, og at han med de rette skånehensyn ikke er i stand til at tjene mindst 1/3 af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt erhvervsdygti-

Ankenævnet for Forsikring

41.

98646

ge personer med samme alder med lignende uddannelse i samme egn. Nævnet kan derfor ikke kritisere selskabets afgørelse.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på de lægelige oplysninger, hvori der ikke beskrives helbredsmæssige gener, som er uforenelige med varetagelsen af et relevant erhverv, hvor klageren ville kunne tjene mindst 1/3.

Nævnet har videre lagt vægt på karakteren af klagerens skånehensyn, som er relativt begrænset. Som følge af skulderskaden og knæ- og ryggerne skal klageren skånes for arbejde over skulderhøjde, tungt fysisk arbejde og han skal have nedsat arbejdstid.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren forud for tilkendelsen af fleksjobbet arbejdede i egen virksomhed, og at han skulle arbejde 9-10 timer om ugen, men at han reelt arbejdede betydeligt flere timer, og at han i perioder arbejdede op til 30-40 timer om ugen.

Det forhold, at klageren pr. 1/6 2021 er tilkendt et fleksjob på 10 timer om ugen, kan ikke føre til andet resultat, idet tilkendelse af fleksjob sker ud fra bredere kriterier end dem, der gælder for denne forsikring.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.



Ankenævnet *for* Forsikring

42.

98646

Jens Kruse Mikkelsen

formand